

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

209491

(వ తి ది న ము వ క టిం ప (బ డు ను

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28 వ తేది సోమవారము

NO. 23.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ త్రయోదశి గది.

సంచిక ౨౩

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల నొప్పుము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లే కుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేసి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(8 బిట్లరు) ఆటో దిల్ బహార్ (8 బిట్లరు)
కాబడినది కాబడినది

ఇప్పుటికాలపు కవి కవచమునది. సాటిలేని మనోజ్ఞుడుగు సువాసనగలది.
ఆటో దిల్ బహార్, సారాయుడు గాని, చేర్చబడేయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసాంఘము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినవో, మనోగర్భ
ముగు సువాసన నిస్తులబడెదను.
ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములలో ఉండును.
(చిన్న నెజు అర (డాం) సీసా 1-కి 0.5-0
మధ్యకం నెజు 1 (డాం) " " 0.12-0
పేరొక నెజు 2 " " 1.4-0
పెద్ద నెజు 4 " " 2.0-0
వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.5-0, 8 బుడ్లకు 0.14-0 ప్రత్యేకము
బల్లెల, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరకును. వీరికి
ఆ నేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున తాము కొనునపుడు సీసానైన
ను, కార్తవ్యవైనను ఆటో దిల్ బహార్ రను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ ముక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగుకవారికి
ప్రాసినవో ఆటో దిల్ బహార్ గల సువాసనకార్థ ఉచితముగ పంపుదురు.

సోలయేజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెని, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురంపే త్రంమాట్టి, వై నాబబార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయు చందనము

(1251) నెగరోగమునకు కుకారము
కుండు పుదుక్కునుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. కట్టము తెలు. సీదికారీ
చున్నగు కట్టపడితల్లల పనిలేదు. ఇచ్చె
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
తెలుపు, వచ్చు ఆను మామో విధముల
నెగరోగమును మామో పూటలలో మానును. డబ్బీ 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

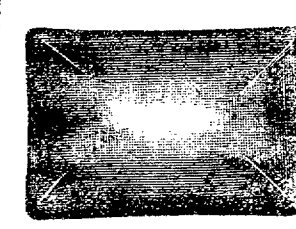
ఆత్మ జిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
కర్మముల నర్హునమును గురించిన శాస్త్రీయజ్ఞప్త
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
విష్ణునెజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.12-0.
మోనబడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

విజయండుడు కొకయియొక్క మరచిలను తీసివేసి
కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరను మనుపటివలె బిగిం

దిన యెడల మిక్కిలిసౌఖ్య
కరమైన తలదిం డగును. ఆ
క్కులైనప్పుడు మరనుతీసిన
గాలియంతయు పొయినతే
జేబులో గాని ఒడియందు
గాని యుండుకొనవచ్చును.
ఇది శరీరబాధ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుడు.
తలదిండు 1-కి ఆకాయ 0.5-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

(పకిరి) పరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెని,
నెం. 6, కంకపేట మేట్రిఫిక్, సాహుకారుపేట, మద్రాస్.

ADVERTISEMENT.

కృష్ణా జిల్లాకు బెజవాడ తాలూకాలోని,
తోటవల్లూరు గ్రామములో మా సంస్థానములో
జరిగినవలెదడి శుభ కార్యములకును మహోత్సవ
ములకును కావలసిన కళాపంతులను ఇతరచోట్ల
నుండి పిలువనంపించవలసి వచ్చినది. గానము
నందును, అభినయమునందును ప్రవీణతకలిగిన,
ఆరుగురు స్త్రీలున్నా వాంగుకుగాను, 5గురు పురు
షులున్నా లిగిన ఒకమేళము శాశ్వతముగా
సంస్థానమును కనిపెట్టుకొని తోటవల్లూరు గ్రామ
ములో మకాముగా ఉండేయెడల సంస్థానము
వారు కాపురముచేయున్నా జీవనమునకున్నా కా
వలసిన భూవనతులను యేర్పాటు చేయుటకు
నుద్యుక్తులయి యున్నారు. అట్టి మేళమునకు ఎవ
రయినా గానముచేయు యిష్టపడేయెడల యీ
దిగువ తెలియచేసినవానికి దరఖాస్తులను 25-4-19
తేదీవోపుగా పంపుకొనవలెను.

మేనేజరు,
వశీష్టవల్లూరు ఎస్టేటు,
(1586) తోటవల్లూరు బెజవాడ తాలూకా, కృష్ణా జిల్లా.

మదరాసు అందు సదరక్రమ రాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేయి చేయబడినది)
నో టీ సు (1592)

(ఈస్టు) తిరుపతియందు 1919-వ సం॥ మే
మాసములో 6-వ తేదీ మొదలుకొని 16-5-19-వ
తేదీవరకు జరుగబోవు గంగమ్మజాతర, శ్రీ గోవింద
రాజుల ఉత్సవములు, రాక్షసి బాగ్గు ప్రస్తుతము
చాలనందునను మరికొంత ఇతర ముఖ్యమైన
ట్రాఫిక్ యుండుబలవలనను వైన చెప్పబడిన ఉత్స
వములకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యార్థము
అదనముగ గాని ప్రత్యేకముగ గాని బండ్లు వేయి
బడబాలపు గాన గమనించవలయును.

ఆహారపదార్థములు.

అధికార ప్రకటనము

1919 సంవత్సరము మార్చి 17, 18 తేదీలను జరిగిన అధికారి, ఆహారపదార్థముల సమీక్షాసమావేశమున, ఈ రాజధానికి పరిపాలించిన ఆహారపదార్థసమస్యలు చర్చింపబడినవి. ఆ సమయమున, బెజవాడకు మొత్త ప్రధానస్థానము నేర్పరచి అచ్చట నియంత్రణను డిప్యూటీ డైరెక్టరును నియమించుట నని యొక డిమాండు గావించబడినది. ఈ డిమాండును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించి, తదనుగుణముగా జి. డబ్ల్యు. ఛోటా ఐ. సి. ఎన్ గారిని డిప్యూటీ డైరెక్టరుగా నియమించిరి.

2. ఎగుమతిచేయబడిన గోదాదరి, కృష్ణ, గుంటూరు మండలముల ఏకప్రదేశమున పరిశీలించబడును. ఈ మూలన విధానకార్యాచరణలను గూర్చి కనీసము ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్, ఈ మండలములలో గల ఆంధ్రప్రదేశ్ యెగుమతి విషయములను తీలగింపబడును.

3. ఈ మూడు మండలములకు పోయి, ఎగుమతి చేయుటకు నియమించు పదార్థముల మొత్తము 10,000 బస్తాలు (లేక 2 ముగుగులుగల 185000 బస్తాలు) నిర్ణయించబడినవి ఈ మూడు జిల్లాల అగ్రములకును గలి ఆనుభవమునుబట్టి సాకర్మమున కేర్పాటులు చేయబడినవి, సంగ్రామ సమయమున ప్రతిమండలమునకు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తముల బట్టి యేర్పాటులు చేయబడవు.

4. ఈక్రింది ప్రత్యేక పంజాయన మార్కుజరుగదు

- (1) మదరాసు సడరక్ష మరాటా రైల్వే పరపతి సంఘము బస్తాలు 5000.
 - (2) మోదరాబాదు రాజ్యము 4000
 - (3) పునుచ్చేరి రిటీఫికేషన్ 6000
 - (4) పచ్చిబయ్య డిప్యూటీ అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు తాను నెల ఆంధ్రమున 8600
 - (5) బంగనపల్లి పంజాయనము 200
 - (6) నెల్లూరు (కర్లపాడు, ధారకొండలోని మిషనరీలు 200
 - (7) విశాఖపట్టణము (గోల్కొండ, సర్వసిద్ధి తాలూకాలు) 28,880
 - (8) మైసూరు, కోలూరు బంగారుగనులు 9520
- మొత్తము 30,900

5. ఈ మొత్తము పోయి ఇంక 84,000 బస్తాలు మిగిలి యుండును. ఇవి, మదరాసు కార్పొరేషను డిపోకును, ఆర జరసంఘ యాజమాన్యముననున్న యిరర డిపోకును, నీలగిరి, చిత్తూరు, నేలూరు, బళ్ళారి, కర్నూలు మండలములకును ఈ క్రిందివిధముగా విభజింపబడును.

	బస్తాలు.
మదరాసునగరము 1 మాసమునకు	80,000
నీలగిరి డిటా	13,500
చిత్తూరు డిటా	9,000
నేలూరు డిటా	9,000
బళ్ళారి డిటా	13,800
కర్నూలు డిటా	5,000
మదరాసు దక్షిణమరాటారైల్వే పరపతి సంఘమునకు ప్రత్యేక పేర్పాటు 1 మాసమునకు	4,000
మొత్తము	84,100

6. ఎగుమతిచేయబడిన మొత్తమును, దాని విభజనమును ప్రతిమాసమున అగ్రమునగునెడల మార్పు కొందింపబడుచుండును. ఈ మార్పులు నిదియ నువైపు డైరెక్టరుచే ప్రకటింపబడుచుండును. ఎగుమతి విషయములన్నియు డిప్యూటీ డైరెక్టరు చేతిక్రింద నుండును. ఈతడు ప్రత్యేక యముల యెగుమతిగ నుండెను. కాని, కొనువారికిని సమ్యేకన మేర్పరచును.

ఈమూడు మండలములనుండి విదేశప్రదేశములకు గా వింపబడు విద్యుత్తు యెగుమతికై పెండ్లల కొరబడును ప్రతి నారకున పెండ్లల నీయకబడును. ప్రస్తుతము నిర్ణయించబడిన ఈక్రింది వెలలకు రిక్తులగు పెండ్లల అంగీకరింపబడవు.

2 ముగుగుల ఉప్పుమిద్యము బస్తా (గంధిలో) మొదటిరకము రూ. 11-12-0.
పచ్చిలిద్యము బస్తా 11-14-0.

ఈ క్రొత్తవర్గతి మేనెల ప్రారంభమునండి ఆచరణ జరిగి వచ్చును.

దిగుమతి చేయబడు మండలముల కైల్వర్లు అచ్చట గలకులను దిగుమతిచేసి, వానిని విభజించు చిత్తకుల నేర్పు రుపవలయు. కైల్వరు కొరయెడల దిగుమతిచేయునంతకు 100 రూపాయలధరారకు నొసంగవలెను. డిప్యూటీ డైరెక్టరు అంగీకరించిన పెండ్లల కల వారవద్దనుండి మార్చి మే వీరు దిగుమతి చేయవలెను. ఇంతకు పూర్వము ఆమృతమునకు కంట్రాక్టులున్నవను కారణమున బ్రయాణి సర్వీస్ కేట్లు నొసంగవలెననెడి దిమాండులు తిలకింపబడవు.

7. గోదాదరి కృష్ణ గుంటూరు మండలముల మీద మార్చి మేగాక, డిప్యూటీ డైరెక్టరుకు గంటాము, విశాఖపట్టణ మండలములపై గూడ అధికారముండును. పెంజాయనండి గంటాము, విశాఖపట్టణమండలములకు విద్యుత్తును దిగుమతి చేయటకై కావించబడు దిరభాస్తుల నరకు మాయచుండును. పెనగలు, గోదాదరి, ప్రత్తిగిరి, మైదులకు కావలసిన ధాన్యములు తప్ప ఇతరవిషయములలో ఈ అముదుమండలములలో ఆహారపదార్థములకు సంబంధించిన విషయములను డిప్యూటీ డైరెక్టరు నిర్ణయించుచుండును.

పత్రికలు, ధరావతు.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:— అమృతబజారు పత్రికా ప్రచారకుడగు మృణీలకాంత ఘోషుగారు అమృతబజారు పత్రికకుగాను ఇదివరకు చెల్లించిన 5 వేలరూపాయల ధరావతును ప్రభుత్వమువారు వకటి అయిదొని మరి 10 వేల రూపాల ధరావతు కొరగా నన్నిటికను ఘోషుగారు ధరావతును ప్రభుత్వమువారి కిచ్చిరి. ఘోషుగారు అమృతబజారు పత్రికా ప్రచారకు డని ప్రభుత్వమువారియొద్ద నమోదు చేసికొనవలెననియు ప్రభుత్వమువారు తునవు చేసిరి.

వనుమతి పత్రికాప్రచారకు డగు ఉ పేంద్రనాథ యుఖర్జీ గారు 1000 రూపాల ధరావతు నిచ్చి తాము వనుమతి పత్రికాప్రచారకునిగా నమోదుచేయించుకొనట కనుజ్జగిరిరి. అనుజ్జ యాయబడినది. వనుమతి పత్రిక 'పేమేంద్ర ప్రసాద ఘోషుగారి సంపాదకత్వమున నడువటకు తేలికానా వార్తా పత్రిక.

వార్తాపత్రికలు బహిష్కరింపబడుట.

డల్లీ, ఏప్రిల్ 26:— డల్లీలోనుండు జేకీయ వార్తాపత్రికలు 'విజయ', 'కాంగ్రెసు', 'యింక్విలరు' పంజాయరాష్ట్ర మిలోనికి రానుండదని పంజాలు దొరకనమువారు తుర్రపు చేసిరి.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:— డల్లీలో ఉర్దూభాషలో 1919 సం॥ ఏప్రిల్ 12 తేదీని ప్రచురమైన వారపత్రిక 'ఇంక్విలాబు' పత్రికల నన్నిటిని మద్రాసు శాసనము క్రింద పంజాలు దొరకనమువారు జప్తుచేసిరి.

మలకాటిని ముద్రించరాదని ఆజ్ఞాపించిరి.

గుడివాడ వార్తాపత్రిక:— ఈ తాలూకాఫీసరుగించిరలచెర్వు మానుమయ్య పంతులు బి. యే. గారు కృష్ణాజిలా గుడివాడ నుండి బెజవాడతాలూకాకు ప్రాన్సుఫర్ అయినారు. వీరిబదిత ఈ తాలూకా ప్రజాసమితివారమునకు వివాదము జనింపక మానెను. వారి తావు నలంకరింప బోవువారు పూర్వపు వారి వలె ప్రజల ఆభివృద్ధినిబట్టి బడయదురు గాక యని కొరెదము — యల్లంరాజు విజయరామయ్య.

ఇంగ్లండునుండి 8 వ తేదీ తపాలాలో వచ్చుచున్న చక్రాటా అను స్టీమరు 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2-30 గంటకు బొంబాయిరేవు చేరెను.

మహమ్మదీయులు.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 26:— మార్చి 26 ముద్దీకు ఆహమ్మదుగారు మహమ్మదీయభావిధినిగూర్చి టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో ఒక పెద్దవ్యాసముచాచాని అందిట్లు ప్రకటించిరి.— బ్రిటిషు సామాజ్యసాఖ్యముకొనుట భారతీ మహమ్మదీయజనసాఖ్యముకొనుట నుండ పిండియా తేలికపర్వమువారికిని మహమ్మదీయబృందమునకును పరస్పర గానుమాన్యులు లేక నిరంతర సత్సంబంధము అండుట యదసరము. మెయ్యువర్డు ప్రభువుగారి సంబంధము నేర్పించగలరు. ప్రభువుగారు డైరెక్టుతో మహమ్మదీయుల పక్షమున వాదించినచో లేక హిందూజేక పక్షమున వాదించినచో ఈ ఫలము సిద్ధించును. సింహ ప్రభువును, దిక్సీరు మహారాజుగారును హిందూజేకప్రభులే డేవములే మహమ్మదీయుల లాభ డేవములని చెప్పియుండిరి. ఆగాఖానుగారు తురుష్కజేకనుండి రాబట్టుకొనవలసిన విషయములనుగూర్చి బాల్ఫూరుగారికి పంపినవిజ్ఞాపనమునందలి సంగతుల నామోదించుచు రాజప్రతినిధిగారు సంధిసభకుగాని బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రిగారి వ్రాసినచో హిందూజేక ప్రభుత్వమువారికి మహమ్మదీయులయెడ గల విశ్వాసమునకు మహమ్మదీయులకు నష్టకముగలిగి అట్టిచర్యలకు మహమ్మదీయులు ఎల్లప్పుడును కృష్ణులై యుండురు.

ఫలితజ్యోతిషఖండనము.

కాకితూ, మహమ్మదము మొదలగునాని ఫలములకు దెబ్బ పులిత జ్యోతిషగ్రంథముల నెల్ల ఖండించి, వాని నమత్యారము, మిథ్యాత్వము అసంభవము, వేదకాశ్రుతిరోధము, ఫలము జ్యోతిషాని పంచనము దాని నమ్మువారి మాధ్యము దానిచే గలగు మహానష్టములు నెల్లడిచేయబడినవి. ఆ గ్రంథమును ఖండించి ఫలితము సత్వ మిది రుజువు చేయువారికి 1000 మేయ రూప్యములు బహుమతి చేయబడునని ఆ నేతలు ప్రకటించి యున్నారు. వెల రు 1-0-0.

ఆర్య - నారాయణమూర్తి.

హిందూపురం - అంతర్పురం జిల్లా.

స్వదేశి కత్తులు

- హుల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0
- లేబిల్ కత్తులు 1-0-0
- కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసినది
- ప్రయాణికుల కెక్కుడుపయోగకరము 1-8-0
- డి. బ్లేడురోగర్లు చాకులు 1-0-0
- సింగిల్ బ్లేడుచాకులు 0-6-0
- డెస్కు కత్తులు 0-4-0
- సింగిల్ బ్లేడు చాకులు (చిల్లరమల్లరక నులకు) 0-4-0
- స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ, 962 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు

భాగ్యవంతు లేవరు? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు అయుర్యేద బేషభములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

జీవామృతము	అమృతామృత తైలము	జుబీర రసాయనం	చంచానన శేషము
బలమునిచ్చును	చల్లదనము గలిగించును	ఉష్ణుడుల బోగొట్టును	తాగునీరు నశింపదు
సీసా రు. 3-0-0	సీసా రు. 0-12-0	సీసా రు. 0-8-0	డబ్బీ రు. 0-8-0

ఈ పండితులవారి దివ్యోషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము, క్యాబులగు ప్రతులు ఉచితము

తంలి విలాసము. }
పండిట్, మదరాసు. }

మేనేజరు, అయుర్యేదాశ్రమము.
55, ఆచారపుకొడి, మదరాసు.

అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు అనగలు

హర్షిమనుగారిని ఇండియా నుండి పంపివైచుట

బొంబయి, ఏప్రిల్ 26:— హర్షిమనుగారిని ఇండియాలో నుండగూడదనియు ఇండియానుండి ది ఇంగ్లాండునకు పోవలయుననియు నేటి మధ్యాహ్నము దొరతనమువారు హర్షిమనుగారికి ఉత్తరపును జారీచేసిరి. అతడును మీరు అపుడు ఇంగ్లాండునకు పయనమగుచున్న పొగయోడమీదకు గొంపోవడిరి.

ప్రచురణమునకు పూర్వము అన్నిసంగతులను ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించి వలయునని బొంబయి క్రానికలు కత్రికా కార్యనిర్వాహకులకు గూడ దొరతనమువారు ఉత్తరపును జారీచేసిరి. ఈ ఉత్తరపు జారీఅయిన పిదప కార్యనిర్వాహకులు సమావేశమై, ఇట్టి తేఖాపరిశీలనమునకు లోనగుట న్యూనతయనియు ప్రజాభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ వ్యక్తీకరించుటకు ఇక నెట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదనియు యోచించి ప్రచురణమునే ఆపి వేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ఇటీవలి సమాచారము.

రాజక్రతినిధిగారి ఉత్తరపునుబొంది బొంబయి గవర్నరుగారు బొంబయి క్రానికలు సంపాదకులగు హర్షిమనుగారిని సన్నటిరోజున తక్షణము ఇంగ్లాండునకుబోవు పొగయోడపై పోవలయునని ఆజ్ఞాపించిరి. హర్షిమనుగారు ప్రయాణము చేయుటకు తగిన ఆరోగ్యస్థితియు చున్నవారని దొరతనమువారు తగిలించి నిశ్చయించిరి. తక్షణమే వీరికి రహదారిని ఒనగవలయునని ఉత్తరపును జేసిరి.

గంధిమహాత్ముని ఆక్షేపణ.

దొరతనమువారి చర్యకు తమ సంతసమును, విచారమును తెలుపుచు గాంధీ మహాత్ముడు ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. తప్పున్నచోటున నిశ్చయముగ దానిని వెలిబుచ్చి నిర్భయముగ ఖండించిన ఆంగ్లమహావీరుడని హర్షిమనుగారిని కొనియాడిరి. ఉదారభావస్వరూపులగు ఆంగ్లేయుడని వర్ణించిరి. ఆంగ్లజాతికి హర్షిమనుగారికి శిరోభూషణ మనిరి.

తమ యనుచరులను శాంతముగ నుండవలయుననియు దొరతనమువారిచర్యపట్ల ఎట్టి అసమ్మతిని జాపరాదనియు, ఆక్షేపణ సభల జేయరాదనియు, అల్లరులను గావించరాదనియు హెచ్చరించిరి.

బొంబయి, ఏప్రిల్ 27:— ఈ క్రింది ఉత్తరపును బొంబయి క్రానికలు కార్యనిర్వాహకులకు నేడు పంపబడినది.

మీరు మీ ప్రతికూలముగ గాని మీ ప్రజాత్రయం త్రము మూలముగ గాని ప్రజాక్షేమమునకు అపాదకరముగ ప్రవర్తించినట్లును, ప్రవర్తించ సంసిద్ధులగునట్లును సభాయుతులైన బొంబయి గవర్నరుగారు తగిన హేతువులు గలవని నమ్ముటచేసి ఈ క్రింది ఉత్తరపును జారీచేసిరి.

హిందూత్వ రక్షకశాసనము ననుసరించి మూడవ నూత్రము ప్రకారము గవర్నరుగారు ముమ్మల నిట్లు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

(1915 కే. సాటిడే పెనురూలు.)

ప్రచురణార్థము ఏవిషయమును ఆచ్యుతేయుటకు పూర్వము న్యూకస్టును హవును, బాలర్మోర్డులో నున్న మారిస్ బెజ్. వి. సి. ఎస్ గారిచే పరిశీలించబడనిచే ప్రయత్నింపరాదు. వీరిచే అంగీకృతమయినగాని ప్రయత్నింపరాదు. ఈ ఉత్తరపును తెలిసికొనియుగూడ మీరు ఉల్లంఘింపరాదు. 1915 సంవత్సరపు హిందూత్వ రక్షకశాసనము 5-వ నూత్రము క్రింద కిక్కురు పాత్రులగుదురు.

1919 సం. ఏప్రిల్ 26 తేది

బొంబయి గవర్నరు గారి సమ్మతిని

(సం) జే. క్రియను.

వై. ఉ. త్తరపుచేరిన పిమ్మట బొంబయి క్రానికలు కత్రిక కార్యనిర్వాహకులు సాయంకాలము జిన్నాగారి అధ్యక్షత క్రిందసమావేశమైరి. భాగ్యుల తీర్మానము తెలియుటకు ఆని వారము కత్రికను గూడ ఆపుజేయుటకు నిశ్చయించ బడినది. తేనివో తేఖాపరిశీలనమున కొరంబడిన గౌరవభంగ మనియు ప్రజాభిప్రాయమును స్వేచ్ఛగ వ్యక్తపరచుట కవకాశమే యుండజాలదనియు అనిరి.

హర్షిమనుగారి ప్రవాసవృత్తాంతమును వివరించు గంధిమహాత్ముడిట్లు ప్రకటించెను:— సోదరి సోదరులారా! బొంబయినుండి హర్షిమనుగారిని దొరతనమువారు వెదలగొట్టిరి. తేఖాపుటకు నాకు సంకరమును సంతాపమును కలుగుచున్నది. హర్షిమనుగారిని ఇంగ్లాండుకు పోవు పొగయోడలోనికి గొంపోయిరి. హర్షిమనుగారు ఉదారభావ స్వరూపులు. ధయిర్యవంతులు. స్వాతంత్ర్యమును తారకమంత్రియును మనకు పడజేయు జేసిరి.

తనకు కనబడిన తప్పులన్నిటిని నిర్భయిగా వెలిబుచ్చి, ఈయన ఆంగ్లజాతికి శిరోభూషణము. వారికి మహాపకార మొనర్చిరి. ఈయన భరతఖండమున కొనర్చిన మహాపకారము ను భారతీయులందరూను ఎఱుంగుదురు. ధీమతగు సత్యాగ్రహి ప్రవాసమున కంబడినందులకు చింతింపబడుచున్నాడను. శాశ్వత స్వాతంత్ర్యము నిలబెట్టుకొంటిని. కనప్రతిపేద పోవుకొనుటకు హర్షిమనుగారికి అవకాశము గల్గినందులకు హర్షిమనుగారి సంతోషము అద్భుతము కంటును. నాకట్టిమధ్యమలేదు. ప్రస్తుతము క్రానికలు నిర్వాహకులు వివేక వంతులై ప్రతిక నాపుజేయుటకు నిశ్చయించిరి. మీరందరూను శాంతముగనున్న నేమిట హర్షిమనుగారి యెడల భక్తి తెల్పియును. అశాంతిని కలుగజేయుటకు అపవేళత, కాన మీరెట్లు ఆచరించవలయును.—హిందూ స్థానములో ఎక్కడను వనిని అపుజేయరాదు. ఆక్షేపక సభల నెచటను జరుపరాదు. ఉత్సవములు గూడను. ఎట్టి దౌర్జన్యములను. అట్టివి ఎంతమాత్రము లేకుండగ జేయవలెనని చలయును. సత్యాగ్రహ ప్రతీకార నమృతమును గోల్పొచ్చును. అది నిగ్రహించునని తెలిసికొనడు.

ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు క్రొత్త హర్షిమనుగారి స్థానే క్రొత్తడిక్లరేను చేయువరకు క్రానికలు బయట వెదలదు.

వెండిబజారు.

అందను, ఏప్రిల్ 24:— మెస్సర్సు మంటాగూగారు వెండిని గురించి చెప్పిన సమాచారము యిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆమెరికా యెక్స్చేంజీ నిలకడగానుండుటం బట్టి దాని యందు ఈ వారములో ఏవిధమైన మార్పులు జరుగలేదు. మంటాయి యెక్స్చేంజీ 4 పి 11 పెన్సులవరకు ఎక్కినది.

వెంటజాన్సు, ఏప్రిల్ 20:— (ప్రాప్తక 8 గంటలకు) ఈ రోజున ఆకాశమార్గమున సంచరించుటకు చాలాభాగా యున్నది. సమాద్రమధ్యముయొక్క గాలిస్థితిగతులు చక్కగ యుండి నట్లయిన ఆకాశవైమానములు ఈ రోజు మధ్యాహ్నము బయటజేరుదురు.

మధ్యాహ్నము.

వైమానికులు సమాద్రమంతము అల్లకల్లోలుగా నుండుటంబట్టి ఈ మధ్యాహ్నము బయటజేరరు.

నాయనీ సంక్షేపకాడు యిట్లు తంతి నివృత్తున్నాడు:—పట్టణమునకు సరియైన దిశల నిరూపించునట్టి లిల్లు మెకదానిని కాన్సేటులో 2-వ తేదీ జ్యూలైలో పెట్టవలసియున్నట్టిది త్వరలో వ్యానుచేయబడుటకు యేర్పాటు చేయబడుచున్నది.

ఆర్థికవిషయముల నాలోచించు నిమిత్తము బొంబాయిలో సర్ జేమ్సు మెన్జెస్. హెచ్. యెఫ్. హావర్థుగారున్న ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులలోని సెక్రెటరీలును ఒక కాకాఫరెన్స్ చేయుచున్నారు.

ఇండియాలో కరువు సమాచారములు యిప్పుడు తెలియుచున్నవి. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు కరువు ఎక్కువగా నున్నది. అటుంటి కరువునుండి తప్పింపబడవలసిన వారు యిప్పటికి 201,998 మంది ఉన్నారు.

డాక్టరు సయ్యదు అహమ్మద్ పెనూరునుండి యిట్లు తంతినివృత్తుచున్నారు:— డాక్టరు అబ్దుల్ ఘనిగారు ఆయన నహాదరియును వారియొక్క తెలివితేటలయును విశదపఱుటంబట్టి-అమీరు ఆచుకల్లాఖాను గారు వారిని చెరసాలనుండి విడుదలచేసిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

సత్యాగ్రహ ప్రతీకారము-బరంపురము.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యా, మొన్న 22-వ తేదీ పత్రికలో వైవిషయము ప్రకటించిన కిక్కికలో, మ. ఆయ్యగారి నుబ్బారావు వంతులు గారు యెట్లై క్యావవాసరుగారికి మొదటిప్రతి ఒక అణాకు కమ్మిరిని వ్రాసి యుంటిని. ఆప్రతి వారు కొనలేదట. వారిచే కలసి యుండిన ముగ్గురిలో యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నుక చాక్షిణాత్య వ్యవహరమును కొనెదట.

బరంపురము, వరంకుశేం శ్రీరామమూర్తి.

II

ఆంధ్రమహాసభ - ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యా, ఈ వత్సరము అనంతపుర మండలమున నాంధ్రమహాసభయు, నాంధ్రరాష్ట్రీయ సభయు జరుగవలసి యున్నది. 24-వ తేదీ గురువారమునాటి నాంధ్రవైదిక ప్రతిక యందు విలేఖరి యొకరు మే నెలాఖరులోగాగాని, జూన్ మొదటివారమున గాని జరుగునట్లు తీర్మానించబడినదనియు, అహ్మదాబాద్ నుండి, అగ్రానాధిపతులను నిరూపించి రనియు వ్రాసినారు. అధ్యక్షులగు వీరు ముందుగా నిర్ణయించుట కధికార మెవరిచ్చి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘమువారు సమావేశమై అధ్యక్షులను నిరూపించినపిదప నాహ్మదాబాద్ నుండి వారియచ్చ ననుసరించి నిరూపణ జేయవలసి యున్నది. కావున ఏతద్విలేఖరి నిజమైతాంతము ప్రయోగపఱవలసి యున్నది. ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకులు నేడు ప్రధాన వ్యాసము వ్రాయుచు గొందరు అనంతపురమండలమున నుంచార మొనర్చినగాని ప్రయోజనము లేదని విశదపఱచిరి. నా మిత్రులు విష్ణుభట్ల న్యాయకారములు, నెలగపూడి నుబ్బారావుగారును కొందఱ వేంకటప్పయ్య వంతులుగారును, నేను పర్యటనము జేయ నిశ్చయించితిమి. నేను నెలపులలో ఆనగా మే నెల రెండవవారములో బయటజేరవలె నని యున్నది. ఇంతకు మాట్టి శంకరరావువంతులు గారు ప్రతికాముఖులును దెలియజేసినగాని ప్రయోజనము లేదు. అట్లు చేయుదురు గాక! వెదచెఱుగురు. కోన - వేంకటరామశర్మ.

III

ఆంధ్రమహాసభసభలు

అనంతపురాహ్మదాబాద్ సంగమము వారి కోక విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యా, ఆంధ్రమహాసభ ప్రతినిధిని ప్రతినిధినియును రు 2-0-0 లు యుండెడిది. కడపయందు రాష్ట్రీయసభ నొక దానిని జేచ్చి, రెండుసభలకు రు 5-0-0 తేర్పరచి వారు కాని, వ్యయప్రయాసములకు లోనై యొందరు ప్రతినిధు లరుదెంచినది కడపసభల కరిగిన వారందరికి విదితమే; కావున, ప్రతినిధి రునును కడపసభలవలె నిర్ణయించినవో ప్రతినిధు లొచ్చుట చాల దుస్తరము గాన ప్రతినిధి రును మెప్పటికంటెల రు 2-0-0-లంచుటే ముఖ్యము.

అధ్యక్షులు.

ప్రస్తుత భారతక్షేమ విషయమున స్థల సర్కారుచుచున్నది. కావున, మనయాంధ్రక్షేమ సౌకల్య నడుపు నాయకులు మహాధీరులు, విశేషవిజ్ఞానపుంజులు గావలసియున్నారు. అట్టివారిలో పేరెన్నికగిన యిరువురు నాయకులను యెన్నకొనవలసియున్నది. దేశభక్తాగ్రేసరుడని బిరుదు పొందిన శ్రీ, గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఎ. గారిని ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకును, అభినవ తిలక్ యని పన్నె గాంచిన శ్రీ, భోగరాజు పట్టాభిసేతారావురావుగారిని ఆంధ్రమహాసభకును, అధ్యక్షులగు నెన్నుకొను టుచితమని నామభిప్రాయము. తగిన నాయకుల నెన్నుకొని విషయసమయములో సభల నిర్వహణముగా కొనసాగించెదరు గాకయని అనంతపుర మండల మహాసభల జేమచున్నాడు. ఇనగల్లు. తుమ్మలగుంట కేశవరావు.

పంజాబులోనున్న సాక్షాత్తులు:—తమప్రాణములను గాపాడి శ్రీలను, పిల్లలను రక్షించినందులకు ప్రభుత్వమువారికి తమకృతజ్ఞతను వెల్లూచు పంజాబులోనున్న సాక్షాత్తులందరును సమావేశమైరి. దీనినక లొకదాని తెప్పి నెంట్లు గవర్నరు గారి అంతరింగిక కార్యదర్శి కంపిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28-వ తేది

సోమవారము.

హార్మి మను గారు

ఇండియానుండి వెడలిపోవుట

కాజ్ఞాపింపబడిరి.

24-వ తేది బ్రెస్టు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక, బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాసెడి వ్రాతల నిట్లు వివరించినది.

“ప్రభుత్వమువారి సమాధానమును వినక ముందే, వారిని నిందించుటకు బూనెడి బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక, వంజాబునందు సైనిక శాసనము క్రింద జరుగుచున్న కార్యములగుఱ్ఱి తూలనాడుట కారంభించినది. మా సమాచారికపత్రిక, వాయువిమానములనుండి సగ్నిగోళముల విసరము, యంత్రపు ఫిరంగుల నుపయోగించుట, అరెస్టులు, ప్రవాసములు, బహిరంగముగ దెబ్బల శిక్ష విధించుట మొదలుగునవి ఘోరకృత్యము లని దెలిపినది. ఏ మాత్రము పొరబాటులు దొరలినను, వారాపత్రికలు నిశించుననియీ పత్రికయే దెలుపుచున్నది. కాని, సైనిక శాసన ప్రయోగము గూర్చి యిట్టి దురభిప్రాయములను వ్యాపింప జేయుచున్నది, బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక అనువదము వెలువడుచునే యున్నది. పత్రికల జీవితము దుర్భరమని, తలంచుట కిది సేవేమిలేదు. కాని, ప్రభుత్వమువారు భీతిని గల్గించ జేయుచున్నారనియు బాధల బెట్టుచున్నారనియు వ్రాయ మొదలిడి నపుడు, అట్టి యసత్యముల నీ సందిగ్ధతయ మాన వ్యాపింపజేయుచున్న ప్రభుత్వమువారి కని కరి బుద్ధినిగూర్చి మాత్రము అసమ్మతి దెలుపక దక్కదు. బాధ్యతవంతను గాలి కెగజిచ్చి విచ్చుట విడిగ చెలరేగుచున్న వారాపత్రికపై జాపబడుచున్న బాధ్యభావమునకు సమ్మతించుటకు వీలుండదు.”

పై వాక్యములబట్టి, నేటి తండ్రివార్తలోని విషయముల సర్థము జేసికొనవచ్చును. 26-వ తేది మధ్యాహ్నమున, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా సంపాదకులగు హార్మి మను గారిని హిందూ దేశమునుండి వెడలి పోమని, వారిపై నుత్తరువు జారీ జేయబడెను. ఆంగ్లదేశమునకు తిరుగుమీ వెడలుచున్న ప్రియమైన, హార్మి మనుగారు గొని పోబడిరి. రాజప్రతినిధిగారి అనుమతిపై బొంబాయి గవర్నరు గారి యాజ్ఞను గావించినదియు, హార్మి మనుగారు ప్రయాణము జేయుటకు తగిన స్థితిలో నున్నారనియు, తెలుపబడినది. బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో నేవిషయములను ప్రచురించుట కయినను మున్ముందుగ వాటిని ప్రభుత్వమువారికి బంపవలయునని, బొంబాయి క్రానికలు డైరెక్టరులపై నొక ఉత్తరువు జారీ జేయబడెను. ఇట్టి యాజ్ఞకు లోబడుట అవమానకరమనియు, ప్రజాప్రాయనిరోధకమేమోననియు దలచి, జిన్నా గారి యధ్యక్షతక్రింద డైరెక్టరులు సమావేశమై, పత్రికను తాత్కాలికముగ నిలిపివేయ నిశ్చయించిరి. హార్మి మనుగారిపై ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిన చర్య, విచారమును సంతకమును సమానముగ గల్గించెననియు, అధర్మ మొకడ జరిగినను ధైర్యశాలియు నుచారవంతుడు నగు ఇంగ్లీషు మొనసలె, హార్మి మనుగారు దానిని బయలుపరచి

రినియు, తమ జాతికంతకును వారు భూషణమై యుండిరినియు, గాంధీ మహాశయుడు వివరించెను.

నిర్బంధముపై నిర్బంధములు విధింపబడుచున్నవి. వంజాబు రాష్ట్రమున సైనిక శాసన మెట్లు ప్రయోగించబడుచున్నదో కనుగొనుటకు, నేటి తండ్రివార్తల వరికించినయెడల, ఎట్టి శాంతచిత్తుని మానసబలమునను ఆందోళనపూరితము గాక మానదు. సాత్వికనిరోధోద్వేగుము ససాదిగముగ ఖండించిన లీడరుపత్రిక సయితము, సైనిక శాసన ప్రయోగపద్ధతిని కడు దూరము వివర్ణించుచున్నది. శాంతిస్థాపనమున కవసరమగు చర్యలలో, ప్రభుత్వమువారి కెల్లరును తోడ్పడుటయవసరమని ప్రజాప్రముఖులు ప్రతిపాదించుచునే యున్నారు. కాని, కార్యావసరము దాటి హాస్యాస్పదమగు నుత్తరువుల నిచ్చుచే మాత్రము విపరీతఫలితములు చేకూరక మానవు. బండ్లు నడుచుట కంగీకారపత్ర మవసరమనియు, లాహోరు మొదలగు కాలేజి విద్యార్థులు ప్రతిరోజును పగలు 7 గంటలకును, 11 గంటలకును 3 గంటలకును, సాయంకాలము 7 గంటలకును సైనికాధికారికి దినమునకు నాలుగు మామలు తమ యునికిని దెలుపుచుండవలయుననియు, సైనికాధికారులు ప్రచురించిన నోటీసులకు చెరువు గలుగునేని, గృహ యజమానులు బాధ్యులనియు మొదలు గాని యుత్తరువులన్నియు భారతీయులలో విచిత్రభావములను, పురొత్పిక మానవు. “విచక్షణ జాపని యిట్టి కఠినాజ్ఞలచే, రాజద్రోహ మడచివేయబడ నేరదు. దోషులకును నిర్దోషులకును, ఈయాజ్ఞలు సమానముగ పర్తించుచున్నవి. ఇందుచే రాజభక్తిపరులై శాసనబద్ధులగువారి స్థితి దుర్భరముగ నుండును. వంజాబుస్థితి గూర్చి పునర్విచర్చనము జేయవలసియున్నది. వ్యాయమును శాంతిని పునరుద్ధరించి సామాన్యపరిస్థితులు చేకూరుటకు అన్ని పక్షములవారి తోడ్పాటును గైకొను పద్ధతినవలంబింప వలయును. వంజాబులో ననుసరింపబడు చున్న పద్ధతి, దూరాలోచనాసహితము గాదని దెలుపుటకు మా కెంతమాత్రము సంపాదములే” దని లీడరుపత్రిక స్పష్టపరచుచున్నది.

హార్మి మనుగారి నిర్బంధ ప్రవాసము, నిర్బంధముల సన్నిధిని తలదన్నినది. హార్మి మనుగారు గావించిన మహాపరాధ మంతయు, భారతదేశముపై జాపియభిమానమే యని, ఎంచవచ్చును. హిందూదేశాశయములను నిర్భయముగ వెలిబుచ్చి భారత దేశాభ్యుదయమునకై నిరంతర కృషి జరిపినవారిలో, హార్మి మనుగారి కగ్రస్థాన మియవచ్చును. సత్యమును కప్పిపుచ్చుటగాని, భావములను మరగుపరచుట గాని, హార్మి మనుగారి స్వభావము నలేదు. కీర్తి శేఖరులకు సర్. ఫిరోజుషా మెహతాగారి యాజమాన్యముగ, స్థాపించబడిన బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు నేటి యుల అదృష్టవశమున స్టేట్సుమెను పత్రికహా సహాయసంపాదకులుగ నున్న హార్మి మనుగారు సంపాదకులయిరి. బొంబాయి పట్టణమున భారతీయుల యాజమాన్యమున స్థాపించబడిన ప్రథమాంగ్లదినపత్రిక బొంబాయి క్రానికలుపత్రికయే హార్మి మనుగారి పత్రికను చేనట్టి నవాటినుండియు, మితవాదులకు నిలయముగనున్న బొంబాయి సగరమున, హతన జాతియప్రబోధము గలిగెను. ప్రజల ఆత్మగౌరవము హెచ్చెను. ప్రజాశక్తి నుద్బోధించుటకు, బొంబాయి క్రానికలుపత్రికను మించిన పత్రిక లేదని, స్పష్టమయ్యెను. కర్మి మనుగారి ప్రయత్నములను వెల్లీకరచుటయందేమి, బిసెంటు ప్రభుత్వం నిర్బంధావాసమును రద్దు పరచిచుటయందేమి, కాంగ్రెసు సంస్కరణం లకు చేయూత నొసగుటయందేమి, గవర్నరునకు

విజ్ఞాపనాపత్రమును సమర్పించును సమయము దేమి, డిల్లీ కాంగ్రెసును సమర్పించుటయందేమి సత్యాగ్రహోద్యమమును నడుపుటయందేమి బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక గావించిన నిరంతర ఆందోళన మద్వితీయము. ప్రజాప్రబోధ మవసరమగు చోటులనెల్లను, హార్మి మనుగారు సంసిద్ధులగుచు, ప్రశంసార్హముగ కృషిసలుపుచుండిరి. హార్మి మనుగారు చేసిన కృషియంతయు ఫలాపేక్షారహిత మయినదని చెప్పవచ్చును. ప్రజలకు నాయకత్వము వహించువలెనని వారు కృషిసలిపి యుండలేదు. ప్రజల మనోభావము లేవకకు దిరిగినను, వాటి ననుసరించియే ప్రజలకు సహాయము జేయ, హార్మి మనుగారు నిశ్చయించిరి.

గాంధీ మహాశయుడు దెలిపినట్లు, హార్మి మనుగారి ప్రవాసవార్త, దుఃఖసంతోషములకు కారణ మగుచున్నది. విదేశీయు డయినను, అన్య దేశీయుల కొరకై ఆత్మసమర్పణ జేసిన హార్మి మనుగారి నిర్బంధావాసము, దేశీయులను శోక సాగరమున ముంచుట నిశ్చయమే యయినను, వేరొక దృష్టితో వరికించిన, సంతకము గూడ గలిగింపక మానదు. ఆంగ్లజాతి కలంకారప్రాము మగు నిట్టి ప్రముఖులు మిగుల నరుదుగ నుండురు. ఇట్టి యాదారపురుషుల మూలముననే, ఆంగ్ల జాతి యొక్క కీర్తిగౌరవములు కాపాడబడు చున్నవి. ఆంగ్లదేశ భర్తముపై ప్రజల విశ్వాస మింకను చలించుచున్నది. భారతదేశ ప్రముఖుల నిర్బంధప్రవాసములు ఆంగ్లదేశములో సంచలనము గలుగజేయుచాలవు. ఆంగ్లదేశీయుని నిర్బంధము మాత్రము, ఆంగ్లదేశమునే గాక నాగరిక ప్రపంచమునంతను తల్లడింప జేయును. బిసెంటు ప్రభుత్వం నిర్బంధావాసమే ఇందులకు తార్కాణము. హార్మి మనుగారు రాంగ్లదేశమునకు ప్రవాస ముంపబడిరి. ఆంగ్లదేశీయుని స్వాతంత్ర్యమునకు నిర్బంధము గలిగినపుడు, స్వాతంత్ర్యప్రియులగు వాంగ్లదేశీయు లూరకుండు రని తలంచుటకు వీలులేదు. హార్మి మనుగారు స్వదేశమున జేరి నపుడు, హిందూదేశపు స్థితి గతులను పూసగుచ్చినట్లు వివరింపకమానరు. భారతీయులు తమ విజ్ఞాపనల మూలమున జూపగలిగెడి ఫలితములకన్న, హార్మి మనుగారి ప్రవాసము మూలమున సుఫలితములు చేకూరు ననుట కే మాత్రము సందియములేదు. ఇందుచే, ప్రవాసాజ్ఞ జేతీయుల కొకవిధముగ సంతోషకారణము గాగలదు. రాజప్రతినిధిగారి యంగీకారముపై నీ యుత్తరువు గావించబడ నని, అసానీయేమెడు ప్రెస్సు తండ్రివార్త దెలుపుచున్నది. ఛెలమ్మ ఫర్దు ప్రభువుగారినుండి యిట్టి నిర్బంధాజ్ఞలు వెలువడునని, భారతీయు లూహించి యుండలేదు. దేశ నాయకులను నిర్బంధించుటచేతను, వారాపత్రికల నడచుటచేతను, అశాంతి వొలగునని దలచుట విచిత్రము. అశాంతి ప్రబలుట కిది యొక మార్గముగనని, దేశచారిత్రము దెలుపకయే దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాప్రముఖుల తోడ్పాటుగైకొని, వారి విశ్వాసమును మారగొనటకు బదులు ఇట్టి నిర్బంధకార్యములకు గడంగుట, శోచనీయము. కాని గాంధీమహాశయుః హితము సనుసరించి, దేశకలవరము దగ్గువరకున ప్రజలెట్టి యాందోళన జరుపకుండుట భావ్యము ప్రజలీతరుణముననే తమ యాత్మనిగ్రహము జూపి శాంతిస్థాపనమునకు దోడ్పడుట భర్తము హార్మి మనుగారి ప్రవాసము, ఆంగ్లదేశీయులలో ప్రబోధము గలిగించి, నిర్బంధశాసనము లింకటితో పూర్తిగ వొలగుటకు తోడ్పడునని విశేసింపదము.

హరిదయాలుగారి విచిత్రవాదము

హరిదయాలుగారు వంజాబు వాస్తవ్యులు. వీరు మధ్యాహ్నాలని ప్రసిద్ధిపడసి, వంజాబు ప్రభుత్వమువారి విద్యార్థివేతనము బడసి ఆంగ్లదేశము నకు వెడలిరి. ఆంగ్లభర్త విశ్వవిద్యాలయములో కొంతకాలము తత్వోపాధ్యాయునిగా నుండిరి. కాని బ్రిటీషు వాతావరణ మనుకూలించక కొంత కాలము అమెరికాలోను, యుద్ధమారంభ మయిన పిమ్మట శత్రుదేశములలోను తిరుగుచుండెను. లాహోరు కుట్రకేసులలో వీరి నామ మనేక మారులు దీసికొని రాబడెను. వీరు తమ యభిప్రాయముల నిపుడు మార్చికొని, బ్రిటీషు ఇంపీరియలిజము జర్మను ప్రాచీనవాదికన్న ననేకరెట్లు మంచిదనియు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి భారతదేశము విడిపోవుట ననర్థదాయక మగు ననియు న్యూఢ్లేట్సుమెను పత్రికలో తమ యభిప్రాయమును ప్రచురించిరి. హరిదయాలుగారు తమ పూర్వాభిప్రాయములను మార్చికొనుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. భారతీయులలో నేపక్షము వారును ఆంగ్లదేశమునుండి విడిపోవ జూచుటలేదు. అత్యల్పసంఖ్యాకు లగు విప్లవకారుల కా యద్యక్షమున్న నుడునేమో గాని, తదితరు లెల్లరును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే యుండి, స్వపరిపాలనము బడయగోరుచున్నారు. ఆ కారణముచే, హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము హిందూదేశీయులకు గలిగించెడి ప్రత్యేకలాభ మంతగ లేదు. నేడందిన న్యూఢ్లేట్సుమెను పత్రికలో వీరి రెండవవ్యాసము గాన్పించుచున్నది. ఆ వ్యాసము విచిత్రాభిప్రాయముల ప్రోగై యున్నది. భారతీయులలో నేపక్షము వారును వీరి యభిప్రాయములకు సమ్మతి జూపెదరని తలంపజాలము. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమున హిందూదేశ మొక భాగమై ఆంగ్లదేశమునకును హిందూదేశమునకును దృఢానుబంధ మేర్పడవలయుననిన, ప్రాచ్యదేశీయు లెల్లరును ఇంగ్లీషుభాషను వాఙ్మయమును శ్రద్ధతో నభ్యసించి, హృద్ధతము జేసికొనవలయునట, హరిదయాలుగారింతటితో సంతృప్తిజెందుటలేదు. “ప్రప్రాచ్యదేశీయులైనను, స్వభాషను మరదిపోయి ఆంగ్లభాష నభ్యసించుట వలన, స్వచ్ఛద జాలరు. మూఢవిశ్వాసము, శృంగారభాషము, మతపు పిచ్చి, ప్రాచ్యదేశీయ కవిత్వపు ముఖ్యాంశములు. ఇందు హృదయమునకు గాని, మానసమునకు గాని దోహద మొసగెడి విషయములు గాన్పించవు. ప్రాచ్యదేశీయకవిత్వము నుడలచు వేయి సంవత్సరములనుండియు నావహించుట చేతనే, నేటికి మనము కొరమాలిన తత్వసిద్ధాంతముల గూర్చి పెనుగులాడుచున్నాము. లేక స్వలాభప్రేరేతులగు పిరికికందలవలె గాని, బానిసలవలె గాని తిరుగుచున్నా”మని హరిదయాలుగారు వ్రాయుచున్నారు. వీరి సలహాను, పూజ్యులగు రవీంద్రులుగాని, గాంధీ మహాశయుడుగాని మదనమోహన మాలవ్యా మొదలగువారలుగాని యంగీకరింపజాలరు. దేశీయులు అట్లను గోల్పోయినపిమ్మట, గలిగెడి లాభ మెద్దియు నుండదు. బంగారుగుడ్డు పెట్టిన బాతును జంపిన కథవలెనే, హరిదయాలుగారి హితము తుదకు పరిణమించును. దేశభాషలను, నాగరికమును, సాంప్రదాయములను, పూర్తిగ విసర్జింపవలయు నని హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము. వీరు సూచించిన కార్య మెన్నటికిని సాధ్యపడదు. సాధ్యపడనను, నది దేశపు జీవకళను దీసివైచి శవాకారమును మిగుల్పును. ఈ సందర్భమున సర్ జాన్ వుడు రాఫ్ గారేమి హిత మొసగుచున్నారో, హరిదయాలుగారి కురికించిన, దురభిప్రాయములు సమసిపోవును. “ఇంగ్లీషు చారిత్రపు ప్రయమ రొక్క

టియు, నుల్తానులు, హత్యలు, బానిసత్వము’ సామ్రాజ్యములు, క్షీణత మొదలగు విషయములతో నిండియుండెడి ఆసియాచరిత్ర లన్నిటికన్న వేయిమడుగు లెక్కుడు విలువగలదని,” హరిదయాలుగారి యద్యక్షము. ఆసియా చరిత్రనుగూర్చి తన యభిప్రాయము నిటుల చెలుపుటయే గాక, యీ క్రింది విచిత్రాభిప్రాయమును వీరు వెల్లడించుచున్నారు:

“ఆంగ్లదేశమును తమ యాధ్యాత్మికమతగ ప్రేమించి గౌరవించువారు, వేరుదేశముగ కృషి సలంకవలెను. అట్టివారు తిరుగుబాటుల పురికొల్పవచ్చును. స్వరాజ్యమున కాందోళనము సలంకవచ్చును. స్వలాభముకొరకై, ఇంగ్లండునకు రాజభక్తిల వెల్లడింప వచ్చును. కాని, ప్రాచ్యదేశీయులు తమ చచ్చిడి వాఙ్మయమును, ఉన్నతభాషముల గలిగించని చరిత్రను విడిచివెట్టి, ఆంగ్లదేశచరిత్రను, వాఙ్మయమును కఠినచిత్తో, సామ్రాజ్యము సక్రమాభివృద్ధి గావజాలదు.....ఆంగ్లదేశములో మనకు నైతిక సంయోగము గలుగజేసి, రాజకీయసంయోగము గలుగజేరదు. నాకు తెలిసినంతవరకు, ఆంగ్లదేశచరిత్ర వాఙ్మయములతో పోల్చదగినది, హిందూదేశమునందెదియులేదు. ఇందుకు వ్యతిరేకముగ దలంచువారలు, తమ రాజకీయ శాస్త్రముల నందుకు దగినటులనే ఏర్పరుచుకొన వలయును. మన మిపు డెద్దియో నిర్ధారణ మగు వధము నేర్పరుచుకొనవలసి యున్నది. ఇంగ్లండుతో కలసియైనను బనిచేయ వలయును. లేనిచో ప్రతికూలముగ నైనను పని చేయవలయును. కాని, నది చేసినను మనము విప్లావవాదముగ మార్తము పనిచేసెదము.” నూతనమగు నాసియాఖండోపద్రవము బోవానుటకు, ఆసియా నాతను క్రైస్తవమత వలంబించియుండుటల జేయవలయునని యిటీవల తెలిపిన ఛెమ్సుఫర్డు బిషపుగారి యభిప్రాయమునకు, హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము సరిపోవు చున్నది. ఆంగ్లభాషనును వాఙ్మయమునకును మూలాధారమగు గ్రీకుభాషనుకూడ, భారతీయు లభ్యసించవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. లాటినుగ్రీకు భాషాభ్యసన మాంగ్లదేశములోనే దీసివేచు నద్యేచు చున్నప్పుడు హిందూదేశములో నద్దానిని బ్రవేశ పెట్ట హరిదయాలుగారు రుద్రమించుచున్నారు. వ్యాసాంతమున, వీరు తమ యభిప్రాయముల నిటుల స్పష్టపరచిరి.

“ఆసియా ఖండము సక్రమాభివృద్ధి గానుటకు, బ్రిటీషు రక్షణ మవసరము. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము శాశ్వతముగ నుండుటకు మూడు షరతులు ముఖ్యములు. (1) బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందెల్లరకు సమాన రాజకీయ స్వత్వములు ప్రసాదించబడవలెను. (2) ఆంగ్లదేశ మితర దేశములపై ఆధిక్య యొత్తిడిగలిగింప గూడదు. సామ్రాజ్యమున కిది వరకే తగినవస్తు సమృద్ధిగలదు. (3) బ్రిటీషు పౌరులెల్లరును, ఇంగ్లండును తమ ఆధ్యాత్మికమతగను, గ్రీకు దేశమును ఆధ్యాత్మిక మతామహిమను ప్రేమించి గౌరవించవలెను. నేటి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము భావికాలమున బ్రిటీషు ఓరియంటలు, ఆఫ్రికను వర్జిఫ్లామ్యముక్రింద మారుచు. అదియే మన గమ్యస్థానము.”

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున భాగస్వాములుగ నుండుటకు గాని, బ్రిటీషువారిపై ప్రేమ జూపుటకు గాని, స్వీయ నాగరిక సాంకృతికాయముల గోల్పోయి పాశ్చాత్యుల ననుకరించుట యెంత మూర్ఖమవసరము గాదని, భారతీయుల విశ్వాసము, ఆ విశ్వాసము హరిదయాలుగారి వ్యాసరంకరలచే, తొలగ దనుట నిశ్చయము.

స్థానిక వార్తలు

యన్. సత్యమూర్తిగారు:— కాంగ్రెసురాజు వారలలో నొకరుగ వాంగ్ల దేశమునకు వెడలుటకు, నిన్నటి దినము బొంబాయి నగరమునకు పయనమయిరి.

సాంవత్సరికోత్సవము:— శ్రీ వెంకటేశ్వర పారిశ్రామిక విద్యాలయ సాంవత్సరికోత్సవము మే 16-న లేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు మూలమండపమునద్ద జరుగును. లాను గోవిందరావుగారు అధ్యక్షత వహించును.

సాంకేతిక శాస్త్రసంఘము:— ఈ సంఘసానెత్తికోత్సవసందర్భమున రేపు సాయంకాలము తిరువళ్ళీనే హిందూ మైన్సులులో 5½ గంటలకు అల్పాపి కృష్ణస్వామియ్యగారు “పరికాశచార” మను నుండి యుగ స్వసీంతురు. వ్యాయమూర్తి స్పెక్టరుగారు అధ్యక్షత వహించును.

బాటియ స్వరాజ్యసమితి:— బెసంతుమ్మగారు క్రొత్తగా నెలకొల్పిన స్వరాజ్యసమితి వామోదయము, కడప పురమునందలి కొందరు పృథులు లొక కాఖను స్థాపించిరి. నందలూరు స్వరాజ్యసమితి కాఖ ఈ క్రొత్తసమితికి చేర్పబడినదని మా కోకరు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు లేబరుయూనియను:— నిన్నటిదినము సాయంకాలము ఈ యూనియన్ వారి సమావేశము లి. పి. వాడియాగారి అధ్యక్షతకొరకు వెర బూరులో జరిగింది. మదరాసు కూలీలక్షకున వాడియాగారు ఆంగ్లదేశీయుల ప్రతినిధిపోవు నిమిత్తమగు యొకటి గ్రామము గావించబడెను. భారతకూలీల స్థితిగతుల గావించుటకు వారు స్పష్టంగా త్వరతో మదరాసునకు వచ్చెదనని తెలియుచున్నది.

మదరాసు ట్రామ్వేలు:— మే 16-న లేదీ 1½ ట్రామ్బండ్ల ఛార్జి కృద్ధి చేయబడునని ట్రాము కంపెనీవారు మాకు తెలియజేయుచున్నారు. ఎరి ఫెంటు గేటుకడకుండి నెంట్లు స్టేషనుకు బోవుమార్గమున దక్క ½ అణా టిక్కెట్లు యెచ్చుకునులేవు. ట్రాడ్వేకుండి వాకలిపేటకుబోవుట్రాము మార్గమున మాత్రమే ½ అణా టిక్కెట్లు బునగబడును. ఇతర మార్గములలో ప్రతివిషయమునకు ½ అణా ఛార్జియెక్కువ చేయబడెను. ఒక ఉదాహరణము: ఇక్కడు ఎన్నూరునుండి కస్తమునహనుకు బోవుటకు 1 అణా ఛార్జి చేయబడుచుండెను. మే 16-న లేదీ 1½ అణాకు ఇది కృద్ధి చేయబడును. రాయపురమునుండి మోలూరుకు బోవుటకు ఇది వరకు 2 అణాలు ఛార్జి నుండెను. ఇది 2½ అణాలకు కృద్ధి చేయబడెను.

పార్సెలు రేట్లు

1919 సం॥ మే 16-న లేదీనుండి ఇట్లు అమలులోనికి వచ్చును:—

ప్రస్తుతపు ధరలు

(1) 20 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు 0-2-0
(2) 20 తులములకు మైబడెట్టియు 800 లకు ఎక్కువగానున్నట్టి బంగీలు 0-4-0. ప్రతి 40 తులములకు గాని కచ్చిన్నముల బంగీలు గూడ ఇదే ప్రకారము ఛార్జి చేయబడును.

పరగణ కోతలపడిన రేట్లు

(ఎ) 440 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు
(1) 20 తులముల కెక్కువ గాని బంగీలు 0-2-0
(2) 20 తులములకు మైబడెట్టియు 40 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు 0-3-0
(3) ప్రతి 40 తులములకు ఆమై భిక్షు యనకును 0-3-0
(4) 440 తులముల కెక్కువైనట్టియు 800 తులములకు బోవుటకు మైబడెట్టిబంగీలు 440 తులముల కెక్కువగాని 480 తులములకు ఎక్కువగానుండగలకు బంగీలు 3-0-0 (2) ప్రతి 40 తులములకు కచ్చిన్నమునకు 0-4-0

జెల్లికో ప్రభువు గారి యూ. ఎన్ క్లబ్ వారు గొప్పవిందొసర్చిరి. 124 గురు విందునకు విచ్చేసిరి. ముఖ్య సేనాధిపతి గారుగూడ దయచేసిరి. జెల్లికోగారికి అందరను స్వాగత మొసంగిరి. ఉదయకాలము జెల్లికోగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(బ్రిటన్ నుండి)

సంధిసభ

జర్మనీలో వరతులు

బర్లిన్, ఏప్రిల్ 20:—సంధిసభకు సమాచారము లను గూర్చి ప్రతికూల కలతరపడుచు నిట్లు చెప్పుచున్నది. నేషనల్ సంఘములయొక్క ఉనికిని ప్రభాసంఘముల ఆధి పత్యముక్రింద నుండుటకు తర్కము చేయవలయుననికూడ చెప్పుచున్నది.

టూర్నాల్ట్ యిట్లు చెప్పుచున్నది:— (వెనెడెంటు విల్సన్ గారి వరతుల ప్రకారము ఒప్పుదల ఆపుటకు ఇష్టము లేకపోయినట్లయిన తగుమార్పులు జరుగవలయును; యెన్ టె న్ నీటు ఒప్పుదల కాకపోయినట్లయితే మనము మన సంతక ములను చేయుటకు ఆటంకము చేయవలసినది.

దొర్ బార్న్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది:— సరియైన సడనకూడా, రాయబారములు జరుగవలసి ఈ రాష్ట్రాంగవిరో ధములు మాసిపోవటకు నిశ్చయము.

లోకలాంజిర్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది:— యెన్ టెంటి యొక్క సమాచారము ఈ రాయబారములను ప్రోత్సహింప లేదు.

టేజిన్ బోటంగు, కెమాబోటంగును జర్మనీ నియాయున్న తమ సంతకముల నివృత్తుట ఎరుగవుట చేయుచు బహుశీత్రముగా మాట్లాడిరి.

ప్రెసిడెంటు టిక్కెనర్ సమస్య

పారిస్, ఏప్రిల్ 21:— హావాను ఏజెన్సీవారు యిట్లు చెప్పుచున్నారు:— ఈనెలమున ప్రెసిడెంటు టిక్కెనర్ సమస్యనుగూర్చి తర్కవివాదములు (వెనెడెంటు విల్సన్ గారు ఎంతమాత్రము బోధించు కలగజేసికొని రని చెప్పిరి. వెనెడెంటు విల్సన్ గారియొక్క ముద్దేశ్యము పాప్టాఫలండన్ నందు ఆమెరికావారు సంతకమున పెట్టలేదని, యెన్ టెంటు స్టేట్సువారి కాన్ఫరెన్సునందు ఆగ్రహముగానున్న వెనెడెంటు విల్సన్ గారే, ఏతీర్మానమువారివలన జరుపబడిన సంతకము చేయుదురనియు, ఫ్రెంచిరాజ నీతిజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు.

రై ను సహాధు

ఈ సంధిసభకులయందు బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, ఆమెరికా వారు రై ను సహాధులయందు (ఫ్రెంచిరాష్ట్రమునకు ఇక ముందు ఏ ఆపాయములును లేకుండ నుండుటగాను తగు ఏర్పాటులను స్థిరము చేయుదురని నుంచినట్లుకమున్నది.

నానారాష్ట్ర సమ్మేళనము.

రాబోవు వారములో నానారాష్ట్ర సమ్మేళనము యొక్క ఒప్పుదలయంతయు తప్పక జరుగవలసినది.

జపాను యొక్క దిద్దుపాటు.

కాక ఫరెస్టు ముగియు సమయమునకు కార్యాలయ మువారికి కొంతదైర్ఘ్యము కలగజేయు నటువంటిన్ని నానారాష్ట్రములు సమయోచితముగా నుండెడి ఏర్పాటులు గల ఆవశ్యకతయందు జపాను దిద్దుపాటులుగూడ గలిగినట్టిది తప్పక చర్చకు వచ్చును.

జార్జి వాషింగ్టన్.

ట్రెన్టు, ఏప్రిల్ 21:—జార్జి వాషింగ్టన్ గారు రచ్చి యున్నారు.

జీబ్రాగు యూనివర్సరీ

పారిస్, ఏప్రిల్ 21:—ఆడిమిరల్ సర్ జేవిన్ బ్రిటీ 160 మంది నావిక ఉద్యోగస్థులతోను 1000 మంది చిన్న ఉద్యోగస్థులతోను ఇంక కొంతమంది మనుష్యులతోను జీబు రూజు సందర్శన ఉత్సవమునకు బుధవారమునోజున పారిస్ కు వచ్చెదరని ఊహించుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి పనివిషయము.

పారిస్, ఏప్రిల్ 19:— హావాను యేజెన్సీవారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు. చేంబర్ ఆఫ్ డిప్యూటీవారి వలన రోజుకు కిమిది గంటలు పనివాండు పనిచేయ వలసినదిగా ఒక కానసము తీర్చబడింది.

ఆమెరికాలోని స్త్రీల సమ్మేళ

పారిస్, ఏప్రిల్ 19:— హావాను యేజెన్సీవారు యిట్లు చెప్పుచున్నారు. మధ్యరాష్ట్రముల సైనికులు తమకుజేసిన

ఘోరతప్పిదమునుగూర్చి 50000 ఆమెరికాస్త్రీలు కొంతమంది (ఫ్రెంచిస్త్రీలతో గలసి ఆడుమార్గములను చేసినవారిని తగిన శిక్ష చేయవలసినదని కోరుచు యెదుర్పాటులను చేయుచుండిరి.

వియ్యన్నాలోని కష్టములు.

లండను, ఏప్రిల్ 21:— వియ్యన్నా తంత్రీవార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది. కొంతమంది బందిపోటువారును ఊ లీనువారును తుపాకులను కాల్చుకొనిరి. పార్ల మెంటు కార్యాలయమును నిప్పు పెట్టి తగులబెట్టసాగిరి. ఇంక కొన్ని యితర ప్రదేశములు గూడ ఆటంక చేయబడినవి. రాత్రి ఆగునప్ప టికి నిప్పులు ఆర్పివేయబడినవి. కాంతము వెలకొల్పబడినవి.

కొంటు కెజ్ రాన్

కోపనపేగను, ఏప్రిల్ 21:— వియ్యన్నా తంత్రీ వార్త ఇట్లు చెప్పుచున్నది. కెజ్ రాన్ గారు ఫీల్డ్ కర్ చిట్ల పారిపోయినవారనియు అందుకై ఆరెస్టు చేయబడినవారనియు ఫెల్డెర్ చితుండి తంత్రీ నిచ్చిరి.

ఈజిప్టు ప్రాటక్టరేటు

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— యెన్ టెంటు స్టేట్సువారు ఈజిప్టులో బ్రిటిషు ప్రాటక్టరేటును అంగీకరించిన ఏర్పాటు లో నున్న తైత్తు ప్రతికా వితరకుడు తెలుపుచున్నాడు. ఈజిప్టులో బ్రిటిషువారి అధికారమునుగూర్చి ఈజిప్టు జాతీయ వాదులు విల్సన్ గారి 14వరతులతో ఆడుటచే ఇట్లుగలిగినది తెలుపబడినది. ఈజిప్టులో క్రమముగ ప్రాతీనిధ్య దొరకన మును ప్రవేశపెట్టు ఆఫీసరులు విల్సన్ గారిగూడ యిష్టమే నని తెలియుచున్నది. కాని ఈజిప్టుకు బ్రిటిషువా రొసర్వేష మహాభకారమును గుర్తించిరి. రాజకీయాభివృద్ధికి చారుణ కృత్యములను రక్తపాతమును దృష్టాంతములు గావనిరి.

పోస్టువారిసమ్మేళనము

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 28:—పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారు పోస్టు ఆఫీసు బుట్టోతులతో సమయోచితముగా మాట్లాడి వారిని కొన్ని యంతములందు తగిన ఏర్పాటులను చేయుటవలన అలహాబాదు పోస్టుఆఫీసు బుట్టోతుల సమ్మేళనగిరి.

రౌలతు శాసనపు అల్లరులు.

మొఖ్తయేన ఉత్తరువు.

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 28:—25 తేదీ ఎక్స్ ప్రెస్ గజెటులో ఇట్లు ప్రకటించబడినది:— ప్రభుత్వోద్యోగమునందు ప్లవారిని యినుకదారియందు పనిచేయుచున్న వారిని ఎవరును కనిపించి తొలగిపోవలయునని గాని మానివేయవలయునని గాని పోలికపించరాదనియు అట్లు చేయుప్రయత్నించ రాదనియు మార్కును హిందూజాతీయ రక్షకశాసనమున సరణి జేసిరి.

అసత్యపు వసంతులు.

పామర జనమును తప్పుడు మార్గమునకు మరల్చుట కును వారికి ఉద్దేశమును కల్పించుటకును పంజాబు రాష్ట్రమునం దంతటను ఈ క్రింది అసత్యపు వసంతులను వ్యాపింప జేయుచున్నారు.

- (1) కనవాహము నలుగురుకన్న ఇతరులు కనమువెం బడి పోగూడదు.
- (2) నూటికి 80 కంటు జమీందారుల భాగ్యమును దొ రతనమువారు తిసికొనెదరు. నూటికి 20 కంటు మాత్రము జమీందారులకు దక్కును.
- (3) గుంపూగుంపలగూడి మాట్లాడుజనలు బంధించ బడుదురు.
- (4) సిపాయిలు మొత్తము మొత్తముగా పటాలముల నుండి తిరిగి పోవుచున్నారు.
- (5) వివాహములయందు కధ్రువున కిచ్చెడు ధనములో సగముకంటు దొరతనమువారు గ్రహించెదరు.
- (6) అమృతసరము నుకల్ల చేబాలయము విశేషముగ ధ్వంసము చేయబడిన దని ప్రబలవదంతులను వ్యాపిం చుచున్నారు.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:— జిల్లాలనుండిచ్చిన వార్తలనుబట్టి ఏప్రదేశము నందును శ్రోత్రఅల్లరులు జరుగలేదని తెలియుచున్నది. లయ

ల్పానునుండి వెల్లినభటులు కాలువతంత్రీగ (త్రొచబడిన ఒక గ్రామములో 5 గురుని పట్టుకొని బంధించిరి.

ఫిల్లిల్ హరితాశము మరలప్రారంభమగునేమో అను భయమున గొర్గానులోని వర్తకులు స్థానికవస్తుసామగ్రిని నేక కరించుచున్నారు.

లాహోరులోని బారుసాహిమసీతుకు సాలించుచున్న అంజుమాక ఇంస్టాంసంఘమువారిక ప్రకటనము గావించిరి.

వదిత్రమగు జేవస్థానమును ఉపవ్యాపకేక గా చేయుటకు సంఘమువారు తీవ్రముగాఖండించి ఇకముం దిట్టిపనిజరుగకుండ జేయుటకు తగినచర్య తీసికొనబడు నని ప్రకటించిరి.

దొరతనమువారి అభినందనములు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:— పంజాబుదొరతనమువారి ప్రకటనమును జారీచేసిరి:— ఇటీవల జరిగిన అమృతసరము, కానూరు అల్లరులలో (జజు బ్రిటిషు ఉద్యోగులను, సైనికులను, స్త్రీలను, పిల్లలను హింసించినపుడు శ్రమ భక్తి పరాాయణులగు శౌందరు భారతీయులు తమ ప్రాణములకై వెరవక నిర్భీతిగ పూర్వోదాహ్నకంబైనవారిని కాపాడిరని తెల్పి నెంటు గవర్నరుగారికి తెలియజెప్పినది. ఇట్టి విషయముల నన్నిటిని కాగ్రతగ విచారించి వాస్తవేతను అర్థమగునో లేదో యని విచారించవలయునని ఉత్తరువు జేసిరి. వీరొసర్విన సామమునకు బహూకరింపవలయు ననిరి. ఆయాకాఖుల యధిగారుల కందరకును ఈ ఉత్తరువు జారీచేయబడినది.

సైనికులకు వసతి.

ఇదివరలో సైనికులు లాహూరులో (పోర్టుక్వై) ప్రక కళాశాలను, భోజనశాలిగూడును దొరతనమువారి భోజన శసతి గృహమును ఆక్రమించుకొనిరి. ఇపుడు దొరతనము వారి వైద్యకళాశాలగూడ కొంతభాగము ఆక్రమించుకొనబడినది.

జట్కూబుద్ద సబంధనలు.

ఇటీవల జరిగిన అల్లరుల మూలమున ప్రజలకు చాల నష్టము గల్గినది. అట్టి నష్టములు లేకుండగ జేయుటకును బండ్ల వారిని బాధించి దోచుకొనకుండగ జేయుటకును ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువులేనిజే సైనికాసనము అమలులో నున్న ప్రదేశములందు బండ్లను తొలగూడదనియు ఇంక అద్దె ప్రకారము తొలవలయుననియు ఉత్తరువు జేసిరి. బండ్లను తొలకుట లై సెన్సు యుండవలయును. లేకుండగ తొలినవో సైనికా సనము నుల్లంఘించినందులకు శిక్షించబడుదురు.

ఈ ఉత్తరువు 28-4-19 నుండి అమలులోనికి వచ్చును.

అల్లరి విద్యార్థులు

27 ఉత్తరువు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—లాహోరు నుండి ఎవ్వర్లు చక్రవర్తి వైద్యకళాశాల విద్యార్థులు రాజద్రోహపు భావములతో ప్రవర్తించుచున్నారని తనకు తెలియుట చే అట్టి భావములు వ్యాప్తముగాకుండగ అచటి యధికారి క్రింద కట్టుదిట్టములను జేసెడు.

నాచేగాని నాతిరపున గాని సంతకములేని రహదారి లేకుండగ విద్యార్థియు నామధికారములనున్న ప్రదేశము నుండి యితర ప్రదేశములకు పోగూడదు.

(2) కళాశాలాధికారి ఈ విద్యార్థుల నడవడిక ప్రభు భక్తియుతముగచూస్తాడని నీఫాన్సుచేసినట్టియు నాకు సంస్కృప్తి కరముగ చూస్తట్టి విద్యార్థులు తప్ప ఎం. డి. డి. ఎస్. తంకతి 1,2,3,4 వ సంవత్సరపు విద్యార్థులు క్రమిదము ఉదయము 7-11 గంటల వరకు సాయంత్రము 3-7 గంటలవరకు పాటి యాలా భవనమున నున్న సైనికోద్యోగి ఏమట హాజరు కావలయును. వీరి పేర్లన్నీటిని పిలుచువరకు వారు అచటనే యుండవలయును. ఆ ఉద్యోగి పాపమునరకు అచటనే యుండవలయును.

(3) నాల్గవసంవత్సరపు విద్యార్థులు ఉదయము 7 గంటలకు రావలసరములేదు.

(4) కనివారము 26 తేదీని ఉదయము 11 గంటలకు 'పాటియాలాభవనము' ను విజయవతు హాజరు పట్టికి బదులుగ పోర్టులాహోరులో పిలువబడును. అపుడు ఆగంటకు ప్రతి విద్యార్థియు తనయొద్ద నున్న త్రొక్కుచుబండిని ఆయద్యోగి స్వాధీనము జేయవలయును. సైనిక కానసము అమలులోను స్పృహకరకు గాని, తిరుగ మార్పుజేయబడువరకు గాని త్రొక్కుచుబండ్లకు నియమించబడిన యధికారికి స్వాధీనము చేయవలయును. అట్లానర్సనివో సైనిక కానసము నుల్లంఘించిన వారుగ నెంచబడుదురు. హాజరట్టి పిలువినపుడు తగినంత కారణము లేకుండగ ఆగిపోరాదు. ఆగిపోయినవో కఠినశిక్షకు పాత్రులగుదురు.

కృష్ణాజిల్లాసంఘము

(కృష్ణాజిల్లాసంఘము 1918 సం॥ జనవరి మొదలు డిసెంబరు ఆఖరువరకు జరిగిన కార్యక్రమములుండి ఈక్రింది వివరములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈ సంఘమును 1918 సం॥ డిసెంబరు ఆఖరువరకు 544 సభ్యులు గలరు. ఈ సాలిన జనరు 606-6-6, వ్యయము ౪౪52-7-0. సంఘమువారి సాధారణ సభలు 81 కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సభలు 2, జల్లీకు సభ 1 జరిగెను. 16-2-18 తేదీని బందరునందు జరిగిన, సాధారణసభలో 1917 సం॥ కార్యక్రమము ఆమోదించబడెను. జిల్లా కలెక్టరు గారిని దర్శించి పిన్ కోడ్లు ఆయాకట్టునుండి పల్లపు భూములను తొలగించుట మున్నగు విషయములను గూర్చి విన్నవించుట కొక డిప్యూటీ కమిషనర్ ఏర్పాటుకాబడెను.

22-6-18 తేదీని గుడివాడలో జరిగినసభలో హెచ్చుభరణను గూర్చియు ధాన్యపు ఎగుమతిని గూర్చియు చర్చించబడెను. గుడివాడతాలూకా గ్రామములలో నుండు నిల్వధాన్యము ఎంతో జిల్లాసంఘముకు తెలియజేయుట కొక కమిటీ ఏర్పాటు కాబడెను. (ఈ కేసు కయ్యరై సంఘమువారికి చేరలేదు.)

25-7-18 తేదీని జరిగినసభలో సర్పాపురమందు 2-వ తరగతి కళాశాలను స్థాపించుట మున్నగు విషయములు ఆమోదించబడి తీర్మానములు గావించబడెను.

18-11-18 తేదీని జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభ్యుల సభయందు జేజు వెద్యదిధానమును గురించి ప్రభుత్వమువారు పలికిన విముఖత్వమును ఖండించుచు, జిల్లాలోని లోకల్ బోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు సాధ్యమైనంతవరకు ఆయా రేవుదక్షిణలను స్థాపించి ప్రోత్సాహ మొసంగుటకు సంకీర్ణ విద్యను ప్రోత్సహించుటకు గురించి జిల్లాలోని పాఠశాలల పాలక సంఘాధ్యక్షులకు వాగ్దానములు తీర్మానింపబడెను.

8-1-18 తేదీని జరిగిన జల్లీకు సభలో ఇరిగేషన్ సెన్సు ఆక్టు ఆమోదుమొట్టు బిల్లును ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు తీర్మానింపబడెను. ఈ సభలయందలి తీర్మానముల విషయములనుగురించి ఆయా సంబంధములకు వాగ్దానములు చేయబడెను. వారల కనిచేరెనట్లు ప్రభుత్వములకు వచ్చినవి. 27 వ కృష్ణామండలసభ 1918 సం॥ మార్చి 30 తేదీనండి ప్రారంభమై గంపలగూడెంలో జరిగెను. ప్రభుత్వమండలసభ ఆగస్టు 24 తేదీని బందరులో జరిగెను. ఈ సభలయందు గావించబడిన తీర్మానములు సంబంధములయిన ఆయా అధికారి యొక్క పట్టుగా ఉత్తరములు వ్రాస్తూ పంపబడినవి. (ప్రభుత్వమండలసభయందు నీటికిమిట హెచ్చించరాదని తీర్మానముగా చర్చజరిగి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము ఖండింపబడెను. మాంటెస్క్యూ, మల్ట్రుఫోర్ట్ రిఫర్సుకు చర్చించబడి అందలి లోకములకు జూపుచు తీర్మానములు చేసియుండిరి. ఈ సాలిన భీమవరం, కైకలూరు తాలూకా సభలు జరిగినవి. ఈ సాలిన జిల్లా రైతులు ప్రభుత్వమండల సభలను, తాలూకా సభలను జరుపుచు డేకాభివృద్ధికి తోడ్పడుచుండుట చాల ప్రాముఖ్యమైన విషయము.

18-11-18 తేదీని జిల్లాసంఘసభ్యులు శ్రీ జిల్లాకలెక్టరు గారిని దర్శించి నీటిదరభాస్తులు, శిక్షార్థపు మన్నులు, కల్లుపు ఆయాకట్టు నిధారణ చార్జీలనుబట్టి నీటిచ్చుట, నీటితిర్వ హెచ్చించబడుట మున్నగు సంగతులను గురించిన కత్తులులను విన్నవించిరి.

నీటితిర్వ హెచ్చించుట, నూతన పంచాయతీలు ఆనుకరణములు ఈ సాలిన సంఘము పక్షమున ప్రకటింపబడెను.

తేలప్రోజె, భట్ట వెంకటరౌ చాటపర్రు మున్నగు అనేక గ్రామములవారు వివిధవిషయములకు గురించి తమతమ యిబ్బందులను తెలియపర్చుకొంటూ వ్రాసికొన్న అర్జీలను వాటివాటి సంబంధములయిన అధికార్లుకు తెలియపర్చినప్పటికీ జవాబులు, గ్రామస్థులు చేసుకోవలసినవిషయ ఎప్పటికప్పుడు ఆయా గ్రామస్థులకు తెలియపర్చడమైనది. ఈ సాలిన సంఘ కార్యాలయమునుండి 3687 ఉత్తరములు సోంపు చేయబడినవి.

సామాజ్య శాసనసభలో శర్మగారిచే ఉపకర్మింపబడిన భాషాపరిష్కార కమిటీని గురించిన తీర్మానములను గూర్చియు వారు తమ సమ్మతిని తెలియించిరి.

సంచారకార్యదర్శిగారు చాల గాఢములకు బోయి ప్రాతసభ్యులనుండి చందా వసూలుపర్చుచు నూతనసభ్యులను జేర్చియు, మండలసభలు తాలూకా సభలు జరుపుదముగా చీగుటకు తోడ్పడియు, రైతులసభలకు, గ్రామోద్యోగుల కార్యోద్యోగరై చేతనైన సహాయమొప్పియు, జిల్లాసంఘకార్యక్రమము సరిగ జరుగులాగున చూచియు తోడ్పడియుండిరి.

ఆంధ్ర విద్యానిధిసంఘము

ఇదివరకు ప్రచురించిన మొత్తము 652-10-8
పి. రామచంద్రరావుగారు, శ్రీకృష్ణ, నూన్య
రామ శ్రీ బ్రహ్మ ముఖలంక, రాజమండ్రి 5-0-0
టి. వి. రామదాసుగారు, వల్లూరు, చంగోలు 0-8-0
ఎస్. ఎస్. కామ్రైగారు పునలకూరు, నెల్లూరు 6-0-0
జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యాసా

మొత్తము 664-2-8

ఆంధ్ర దేశ సేవాసంఘము.

అఖిలభారత బాలభటాద్యోగస్థుల మహాసభ
లోనవ్వా మే 6 మొదలు 18 తేదీవరకు
ఆంధ్రబాలభటసోదకులారా!

ఆయా, ఈ వైభవ మూరందరును తప్పకవచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఆట్టిసభ చునకెల్లరకును, మన ఉద్యమమునకును మిక్కిలి యుపయోగ కారిగా నుండక మానదు. పీఠసంకరవ అన్ని జిల్లాలనుండియు ప్రతినిధులు వచ్చినయెడల సభ మిగుల జయప్రదము గా నుండగలదు.

రైలువార్జీలు బాలభట దుస్తులతో వచ్చుచారికి సగము రైలు గావున రాజిపోడు నుమారు పదిరూపాయలకన్న యెక్కువ కాదు. భోజనపుఖర్చులు రు 15 లకు లోపు అవును. రైల్వే టిక్కెట్ రు 5 (X) వ విలువము ప్రకారము, నాలుగు రెండు సంఖ్య తిక్కునకాకుండా బాలభట దుస్తులతో బయలుదేరు బాలభటులకు ప్యాసెంజరు రైల్వే వై సగమువార్జీకి టిక్కెట్లు వైవ సహజము ఇచ్చెదరని చెప్పబట్టెను దక్షిణమహారాష్ట్ర పు రైలువారి వెలిపియున్నారు. అట్లు సగము రైల్వే ప్రకారము పోదలమవారు బాలభట కమీషనువస్త్రముండి స్వస్థి కేటు తెచ్చి చూపవలెను. ఆకసరగువారు శాకు గాని, చీఫ్ కమీషను గాని గాని వ్రాసినయెడల సట్టిసభి కేట్లు పొందగలరు. వ్యవధి తప్పక గాన రాదలమవారు త్వరపడుట మంచిది. ఆంధ్రేశాక బాలభటదుస్తులతో ప్రయాణము చేయువారికి సగము రైలు యగును గనుక, దుస్తులు లేనివారు త్వరలో కట్టించుకొనుట మంచిది. ముఖ్యమును దుస్తులు, ఆకుపచ్చ తలగుడ్డ, కాకివస్త్ర (మిలిటరీమాదిరి), కాకినట్టరాసు, మేజోస్టు, చెప్పులు, భుజపట్టీ (ఆకుపచ్చది) మొదలయినవి (ఆకుపచ్చది) యీల మొ॥

చెన్నపట్టణమునుండి పోవు ప్రతినిధులు మే నెల 4-వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటల ప్యాసెంజరుబండిలో బయలుదేరి లోనవ్వా వ్రాసిన తరువాతిస్తేషను 6-వ తేదీ 10-45 కు చేరుదురు. బెజవాడమీదుగా బయలుదేరదలమవారు మే నెల 4-వ తేదీ యందయపు (50) నై జాను ప్యాసెంజరుబండిలో బయలుదేరుదురు. చెన్నపట్టణమీదుగా పోదలమవారు కమీషను సంతకమువచ్చుకొని, బెజవాడమీదుగా రాదలమవారు సహాయకమీషను ఆశ్రయికి వేంకటరమణస్వామి పంతులు గారికి 5 రోజులు ముందుగా తెలుపవలయును.

లోనవ్వాసభలో, ఈ బాలభటాద్యయమును హిందూ శ్రేణుల కనుగుణముగా సంసంజయులు, దుస్తులు, శిక్షణము, సంఘములయములు మొ॥ వారిలో తగు మార్పు లా సరియింపకే గావున ఎల్లరును, లమ గ్రామసంఘములలో నా లోనించి మంచి సలహాల దీసికొని రావలయును. ఈ యా శాసన కొరకే 8-వ తేదీ యందయమున బెజవాడలో జరుగు సభకు గూడ తప్పక రావలయును. లోనవ్వా బాలభట సాధ్యాయులకు మరింత శిక్షణమునూడా యాయబడును. కనుక యా శిక్షాస్థానమున మనము సేవకొనునచేగాక చెప్పిన సలహాదా యనేక ముందుటచేతను పడచుటి కనుమలవైన జి. వి. పి. రైలు దారిలోనున్న లోనవ్వాశిఖర మీకాలయన మిక్కిలి జనోహరముగా నుండును గావునను ఇంగ్లీషు గాని హిందీ గాని రాని బాల భటాద్యోగస్థులైనను తమము విడుచక తప్పక రావలెనని కోరుచున్నాను. ఈసభకు బాల భటాసాధ్యాయు లెల్లరును కొంచెము పెద్దవారుగానుండు జట్టు పెద్దమును రావచ్చును. కావున ప్రతిజిల్లా సంఘము వారును కనీస మిరువైపునైన తప్పక సంపురుని నమ్ముచున్నాను. ఈవిషయమున పియర్సుగారు ఆంగ్లమున సర్దుకొని ఖాద పంపియున్నారు.

ఆంధ్రదేశ కమీషనరు
ఆంధ్రబాలభట కళాశాల, బందరు.

కావలెను

శ్రీ మైలవరము బాలభారత సమాజమునకు
శ్రీమతిలయజ్ఞానముతో స్వత్రాత్రముగాపాడ
దగిన సంగీతము నాటకానుభవము కలిగి హిరో
కార్యరక్తు వేయదగిన నాటకరు జీతము నెలకు
రు 30-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యత
నుబట్టి యాయబడును. కావలసినవారు సదరు
సమాజము సెక్రటరీ గారైన శ్రీ కొమ్మూరి వట్టా
భిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల
తప్పిల్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.

బెజవాడ } శ్రీ బాలభారత సమాజపు ప్రొవైలరు
25-4-19 } అందు సపుకు మైలవరం యిట్టేలు జమిందారు.

నా తా ప ర ణ స్థితి

1919 సం॥ ఏప్రిలు నెల 28-వ తేదీ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు
	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో
గోపాలపూరు	91.9	77.8	...	0.20	0.81
వాల్తేరు	91.7	77.4	...	0.86	0.81
కాకినాడ	95.1	74.4	...	0.14	0.55
బందరు	* 91.9	74.2	...	1.50	0.57
గుంటూరు	100.7	76.0	...	0.28	0.54
నెల్లూరు	97.4	78.8	...	0.10	0.42
యెర్రావూరు	92.7	76.8	0.58
హైదరాబాదు	100.2	78.2	...	0.85	0.92
ఆనంతపురము	102.2	82.0	...	1.80	0.27
బళ్లారి	102.8	79.7	...	0.12	0.77
కర్నూలు	104.2	82.5	...	0.10	0.57
కడప	104.8	80.5	0.48
దొంగుపూరు	96.8	70.7	...	0.14	1.20
కల్లూరు	* 99.0	74.5	...	0.08	1.08
నీలము	99.2	77.8	...	1.00	1.69
లోయంబుత్తూరు *	96.4	72.5	...	1.28	1.89

సర్వత్ర తిరిగి వా యు వారము పడిపోవుచున్నది. వాయు వాణ్ణి నిన్నటికంటే కలదు. అది యిప్పుడు మాయము కంటే కొంచెము ఎక్కువ. కొద్దిగ వాయువు బలపడింది వాయువు రాజధాని ఉత్తరము దక్షిణములకు, దక్షిణమున వాయువులులకు వీరుచున్నవి. కర్ణాటకము, సర్కారులలో మధ్యమోడ్లనీటి శక్తి లెక్కినవోట్ల మాయముగ అనగా తూర్పుదిక్కున తక్కువగవచ్చును. తూర్పుదిక్కు, కర్ణాటకము, పశ్చిమోడ్లమండలములలో ఎక్కినీటి మాయము కంటే తక్కువ. పడమరను మాయముకంటే అది కొంచెము ఎక్కువ. పడమటి తీరమున రాత్రివేళి మాయముకంటే ఎక్కువ. సర్కారులలో, తక్కినవోట్లకు తక్కువ. వాయువునందలి ఆర్ధిక చెప్పి పురి తీరము: నెక్కువగను, కొండప్రాంతములలో తక్కువగను తక్కిన ప్రదేశములలో నిచ్చుటలేకు ఉన్నది. అన్ని వోట్ల ముఖ్యము తగ్గినవి; దక్షిణపు చివరకు మట్టుగ నున్నది. సర్వత్ర ఉరుములు అరుచుచున్నవి. వర్షము మధ్యతీరు రెండువోట్ల మాత్రము జల్లులు పడినవి.

ఉరుములు అరుచుచున్నవి.

తేము ఆంగను,

అక్టోబరు నాతావరణ కామ్రైగారు.

వర్తకలాభమును పరిశీలించుట.

25-4-19 నండి ఇంకెంక ఎక్కువగ వచ్చురాదనియు ఈ ధర చొరవ విక్రయించవలయుననియు వారసమువారు త్రవవుజేసిరి. దీనినే 29 నెంబరు నైనికకావన మనెదరు. చిల్లర ధరలను గూడ నిర్ణయించిరి. ఈ ఉత్తరపుట ఉల్లంఘించి ప్రవర్తించినవో శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

Indian Industrial Progress.

General Meeting of Bombay Millowners' Association.

Mr. C. N. Wadia's Stirring Address.

Primary Education and Fiscal Autonomy Urged.

BOMBAY, April 25.

Presiding over the annual general meeting of the Bombay Millowners' Association, Mr. C. N. Wadia, the retiring Chairman delivered an address surveying the events of the past year. At the outset he referred to the supreme event of the year, which had overshadowed and incidentally coloured everything else, the great war which had just ended. The hour had struck for a greater and better world to come into existence. It now remained for the British Empire to bring into mankind in general peace and freedom, it had so strenuously and successfully fought for. Referring to the report of the Indian Industries Commission, he said there were two vital necessities for the progress of India. The first was universal primary education and the second was fiscal autonomy. He thought that the report would have been fundamentally different if the Commission had known before they started on their labours, whether the future policy of India was to be based on fiscal autonomy or not. The result of this restriction was neither happy nor conclusive. A new department was to be created and its headquarters must be with the Government of India. If the analogous experience of the Department of Commerce was to be a guide to this new inauguration, one could predict with safety and certainty that the Industries Commission might have been saved its colossal labours and its portentous reports. The Department of Commerce, Mr. Wadia declared, inspired probably the least confidence of all the departments of the Government of India. He objected to the meteoric flights of officials of this department to Bombay, Calcutta and Madras for a day or two and their subsequent return to Delhi and Simla. He conceived that matters of movement in the industrial and commercial world were not susceptible to regulations either by meteoric flights or despatches of prescriptions of the soothing syrup variety. Like all problems they had to be deeply studied "in situ". In support of his drastic criticisms of the Department of Commerce, Mr. Wadia cited as examples the coal supply crisis and cloth shortage. He criticized the way in which both these subjects had been handled and maintained there were many such examples of failure to cope with. Talking of commercial cables, he complained that while cotton quotations from Liverpool were held up for ten days, the news of a silly actress taking an overdose of chloral with her breakfast was called on the morning it occurred. The plain lesson of these experiences was that their relations with the State in regard to commercial and industrial problems must be worked out up to the spot in a country like India with its immense diversity of interest. The centralization induced lifelessness, delay and ignoring of special local conditions, but the functions of any Imperial Department which must be established should be limited to just those duties which must devolve on the central authority under a federal system, including, perhaps, those of co-ordination and research, while the main work was committed to provincial departments. Only provincial departments could have a knowledge of local conditions and close relationship which must exist with men actually engaged in industry and commerce and the elasticity essential to make a State industrial organization effective. He insisted, therefore, on a provincial department of industries being substantially independent of the central Government, spending its own revenues drawn from local Governments, staffed by its own officers in the prime of life and always located in the city of Bombay, so as to be free from disturbances and delays inseparable from frequent migration to the hills. Above all he insisted for the services of younger men. Their Government was and had been mainly composed of men long past their physical meridian and long past their mental best. The consequences that the horizon was narrowed, mentality was dimmed and disinclination to arduous exertions was established and stagnation held full sway, all inimical to the best interest of Government.

Excess Profits Tax.

Mr. Wadia next passed on to the Excess Profits tax, which he characterized as an oppressive measure. He detailed the various objections that were raised against the imposition of the tax, and said they could only be thankful that the first would also be the last year of its malevolent existence.

Cotton Contracts Committee.

Dealing with the establishment of the Cotton contracts Committee, he said the result had exceeded the expectation. Wild speculations had been so far throttled, although variations in the prices of cotton had exceeded anything known to a generation. The new machinery of control had been equal in coping with big gamblers, and corners being eliminated from the market, transactions were limited to those interested in the trade. He looked forward to the time when Bombay would be the largest individual cotton market in the world and that at no distant date. Proceeding, Mr. Wadia expressed serious concern at the increase of imports from Japan. First of all there was a great falling off in their import trade in yarn to China. Last year it was less than 26 per cent of what it was in pre-war days, and they had to go back as far as 1885 before they saw the like of such attenuated and despairing figures. They were told that this grave diminution was due to want of freight but how was it to be credited when Japan was able to transport much more than her usual pre-war requirements of cotton. He appealed to patriotic shippers and large millers whose business was to export yarn to China, to make every sacrifice to start a line of steamers of their own to that country or come to some arrangement about securing freight over a term of years at a

fixed rate. At present owing to rebates Japan could not only buy and carry away Indian cotton, but spin it and deliver it in China at no greater transport charges. Worse than that, Japan had been able to bring back the cotton woven from Indian cotton to Bombay and compete with local mills in local trade. Japan's increase of cloth importation into India had reached the very high figure of a thousand per cent. He was told on good authority that Japan had ordered no fewer than three million spindles, which was double the number of spindles at work in Japan. The future, therefore, could not be viewed with equanimity. If the Government allowed unrestricted dumping of that enterprising competitor, Japan, whose mills were worked for 22 hours a day and who paid neither excise duty, super-tax, nor the excess profits tax, their China trade would be wiped out in the next ten years for a certainty, unless energetic measures were taken to obtain cheap transport and unless an export duty was placed on cotton to countries outside the Empire. Cheap transport was the backbone of the export trade, and the Government ought to come to their assistance to assure it.

Economic of Troubles of Employees.

Mr. Wadia next referred to the recent mill strikes in the city. He declared that the strike was the culmination and protest of the economic troubles of the mill employees. The Government of Bombay were to be heartily congratulated on the steps they took to maintain law and order. One hundred and fifty thousand people turned loose on the streets of Bombay required discreet handling, if riots and looting were to be prevented. The result of the steps taken was a testimony to the Government's wisdom, foresight and firmness. One remarkable feature of the strike was that the united action of the men compelled all mill owners in turn to united action to meet the crisis. That a just, reasonable and speedy compromise was brought about was largely due to His Excellency, who from the outset took a keen interest in the dispute. The strike had not altogether been in vain. If the members of the Association had learnt the necessity of co-operation, of standing loyally to each other, of acting in union and concert and even sacrificing themselves for the common weal, it was no use blinking facts, they would have other demands from labour and unless they were prepared to act as a body with a single mind, a single voice and a single purpose, disaster might soon overtake them.

Position of Mill Operatives.

The speaker next touched upon the position of mill operatives. It was a most difficult problem. Their operatives were agriculturists last. Attractions of their village held them until all their resources were completely exhausted and necessity once more drove them back to Bombay and to mill work. The management and the operatives remain ever strangers to each other. There was no co-operation, no joint interest. He felt quite certain that so far the millowners were all groping in the dark for a remedy for their vagrant and unsatisfactory labour. Good housing was not only desirable, but absolutely necessary and every employer should make some efforts to house all, if not some considerable portion, of their operatives. It was impossible to shift operatives and their families from villages and replant them permanently in Bombay. No amelioration of the terms of their labour would achieve that impossibility. Agriculturists they were and agriculturists they would remain till the end of time. The best they could do was to house them well, educate their children and to a certain extent reduce the hours of their labour. Nobody could doubt the extreme importance of housing mill employees satisfactorily. The means of doing so were only in question. The work was up to the Government, up to the Municipality and up to themselves as employers to do their respective shares. He asked the Government to use their powers to acquire land and build necessary buildings, the Municipality to forego all taxes and supply water free for fifteen years and the millowners for a like period to contribute one rupee per man per head of twenty per cent, of the operatives employed. He suggested that the Government of India might very well be asked to financially help the scheme as they absorbed no less than fifty lakhs per annum from Bombay mills in the shape of excise. Supposing that the Imperial Government were to grant one crore of rupees, it was not asking too much, the rest would be plain. He was sure if all parties were brought together by their zealous and enthusiastic Governor, the scheme would mature to quick fruition.

Question of Wages.

Referring to the question of wages, Mr. Wadia dilated upon the difficulty of standardising the same. The Committee had, however, the matter in view. In conclusion he said that the cotton mill industry had immense possibilities and he appealed to all to take full advantage of it.

Mr Leslie Hunt.

Mr. Leslie Hunt, who followed Mr. Wadia, said that it was the desire and legitimate interest of the cotton textile industry of India to expand until they could convert into finished article all their raw material that was at present grown in this country, not to mention that extra quality which they trusted would be grown in future. He was pleased to see that the Government had budgeted for a large increased expenditure on agriculture. He looked forward to the day when every district would have its Government farms and agricultural school and every village would have its demonstration plot.

Cotton Growing.

Referring to cotton growing he expressed the hope that the recommendations of the Cotton Committee would be rapidly pushed on. He was disappointed that there was no recommendation in the report for direct tax on cotton. He would like to see a tax of one rupee per bale on every bale pressed. That would interfere with nobody and would produce from twenty-five to thirty five lakhs per year. He predicted that such a tax would in five years yield between forty and fifty lakhs. The amount, if wisely spent, would yield tremendous results. Referring to the excess profits tax, he regretted that its imposition had received the greatest set back to the mill industry. Before the tax was mooted large schemes of expansion and renovation were rife for fulfilment and they only waited for permission to import the necessary machinery and the permission to float new concerns. All that had been knocked on the head, and Japan was placing large orders for additional machinery, while India was not buying any new machinery, not even buying her pre-war annual average in spite of being five years without any new machinery. The incidents of the tax was far more damaging than the tax itself. Its retrospective nature had dried up the financial stream. He trusted that no further attempts in that direction would be made. Proceeding Mr. Hunt said that the cotton textile industry in India had special claim on the Government over and above all other industries. Dealing with the question of new markets he thought that they would be well advised if they were to thoroughly investigate the possibilities of foreign markets by means of a commercial traveller or a trade commissioner of their own. A practical man who knew the difference between warp and weft should travel in South Africa, Mesopotamia, Arabia, Egypt, and Syria, and should submit reports, backed up by samples of the requirements of the various prospective customers, together with the names of leading merchants of different countries.

Mr. N. N. Wadia.

Mr. N. N. Wadia disagreed with the chairman in regard to the remarks on the successful working of the Cotton Central Board and the Cotton Central Committee in Bombay. Referring to the Indian Industries Commission Report he wanted to know what action the Government were going to take and pleaded for fiscal autonomy.

Report Adopted.

The report for the past year was adopted and the proceedings terminated with the usual thanks to the chair.

"Amrita Bazar Patrika"

Deposits 10 Thousand Rupees.

CALCUTTA, April 26.

Before Mr. Swinhoe, the Chief Presidency Magistrate, yesterday, Mr. Mirinal Kanti Ghose, keeper of the "Amrita Bazar Patrika" Press, made a security deposit of Rs. 10,000 in terms of the Magistrate's order, the previous security deposit of Rs. 5,000 being forfeited to the Government. The Magistrate permitted Mr. Mirinal Kanti Ghose to file a declaration as keeper of the "Patrika" Press.

The "Bazumati's."

Upendranath Mukherjee, keeper of the Bazumati Press, having died recently, his son yesterday applied for a declaration as keeper of the press making a deposit of Rs. 1,000 as security in the court. The application was granted. The Bazumati is a vernacular daily paper, of which Mr. Hemendra Prasad Ghose is the Editor.

The Murder of Amir.

Fate of the Assailants.

SIMLA, April 26.

Information regarding the important Durbar held at Kabul on the 13th instant, is now filtering through to the frontier. The Amir, who was dressed in khaki, explained the object of the Durbar by saying that he wished to present to the assembly the enquiries he had made and the tentative conclusion he had formed regarding his father's murder and to ask the Durbar for their opinion and guidance in deciding this all important matter. Papers and files were then produced and the complicity and fate of Sardar Nasrullah Khan were discussed. Some of those assembled advocated the death sentence. The Amir himself recommended imprisonment for life. The discussion finally resulted in the unanimously finding by the Durbar that Sardar Nasrullah Khan should be punished by imprisonment for life. Colonel Shah Ali Raza was convicted of the actual assassination and sentenced to death, a sentence which was carried out immediately after the Durbar. Before the Durbar closed the Amir made a stirring speech. The emotion with which he delivered it evidently made great impression on the assembly, and the passage which impressed them most is said to have been to this effect:

"The object which occupied my mind ever since the death of my lamented godson [?] and which by the grace of God and through the sincere help and loyalty of both civil and military has now been achieved in vengeance for my father's murder. 'Ever since the death of my lamented Godson' I have worn khaki, and on hearing of his death I drew my sword, [the Amir here raised his sword aloft] and have kept it drawn until now when I sheathed it once more in triumph at my sacrifice." On the Durbar coming to a close the Amir rode away followed by a crowd of Durbaris.

Postal Strike Ended.

ALLAHABAD, April 26.

The strike of the postal peons at the Allahabad Post Office ended yesterday after an interview between the Postmaster-General and the men.

Long-Distance Aviation.

LONDON, April 20.

ST. JOHN'S:—To-day promises to be very fine for flying and if mid-ocean conditions are favourable the airmen hope to start this afternoon.

NOON:—The airmen will not start to-day owing to mid-ocean storms.

Mr. Horniman Taken to England.

Bombay Government's Order to Leave India.

The "Bombay Chronicle" Suspends Publication.

BOMBAY, April 26.

An order to leave India was served on Mr. Horniman this afternoon, and he was immediately taken on board a steamer leaving for England.

The "Bombay Chronicle."

An order was also served on the Directors of the "Bombay Chronicle" requiring them to submit all matters to the Government before publication.

Publication Suspended.

A meeting of the Directors was held subsequently, and it was decided to suspend publication as submission to censorship was considered humiliating and prevented free expression of public opinion.

LATER.—The Governor of Bombay, with the sanction of the Viceroy, yesterday ordered Mr. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" to embark on a vessel for England at once. The Government were satisfied that Mr. Horniman was in a fit condition to travel, and his passage was ordered to be immediately provided.

Mr. Gandhi's Protest.

Mr. Gandhi has issued a statement expressing equal sorrow and pleasure at Government's action, and describing Mr. Horniman as a brave and generous Englishman who has fearlessly exposed wrong wherever he has seen it and who has been an ornament to his race.

Mr. Gandhi exhorts his followers to remain perfectly calm and refrain from all demonstrations, protests and violence.

The Order on Directors.

BOMBAY, April 27.

The following order was served upon the Directors of the "Bombay Chronicle" to-day: Whereas you are the Directors of Indian Newspapers Company, Ltd., Bombay, which owns the "Bombay Chronicle Press" whereat is printed a newspaper known as the "Bombay Chronicle" including Sunday edition thereof, and whereas the said press is in your possession and under your control as Directors of the said company.

Prejudicial to Public Safety.

And whereas in the opinion of the Governor of Bombay in Council there are reasonable grounds for believing that you have acted, are acting and are about to act in a manner prejudicial to public safety through or by means of the said Press.

Censorship Imposed.

Now, therefore the Governor of Bombay in Council in exercise of powers conferred upon him by Rule 3 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915 is pleased to direct that you shall take order with the said press in the following manner, namely that you shall prevent the said press from being used for the printing of any matter for publication unless such matter has been previously submitted to and approved by Maurice Webb, Esq., I. C. S., New Custom House, Bellard Road, Bombay. And you are hereby informed that if you knowingly disobey this direction you will be liable to penalties prescribed by Rule 5 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915 Dated this 26th day of April 1919.

By order of His Excellency the Right Hon'ble the Governor of Bombay in Council,

[Sd.] J. CRERAR.

Directors Meeting.

On receipt of the above order a meeting of the Directors of the "Bombay Chronicle" was held in the evening Mr. M. A. Jinnah, Chairman of the Board, Presiding, when it was resolved unanimously that the publication of the "Bombay Chronicle" including Sunday edition thereof be suspended [pending decision of the shareholders] as in the opinion of the Directors to continue publication of the newspaper subject to censorship would be objectionable not only because it would be humiliating but also because it would prevent the paper from being an organ of free expression of public opinion.

Mr. Gandhi's Manifesto.

On receipt of the news of Mr. Horniman's deportation Mr. M. K. Gandhi issued the following manifesto:—To brothers and sisters. With great sorrow and equal pleasure I have to inform you that the Government have today removed Mr. Horniman from Bombay and he has been placed on board a steamer bound for England. Mr. Horniman is a very brave and generous Englishman. He has given us the mantram of the liberty. He has fearlessly exposed wrong wherever he has seen it and thus has been an ornament to the race to which he belongs and rendered it a great service. Every Indian knows his services to India. I am sorry for the event because a brave Satyagrahi has been taken away while I retain my physical liberty. I am glad because Mr. Horniman has been given the occasion of

fulfilling his pledge. The publication of the "Chronicle" will for the time being be discontinued because the directors have wisely decided not to accede to the improper demands of the Government. In reality however the continuance of the "Chronicle" without Mr. Horniman would be like attempt to sustain a body when the soul has departed. The condition I have described is truly serious. Satyagraha is on the anvil. At the same time this is a fine opportunity for demonstrating its purity and its invincibility. It will rest with Satyagrahis and other inhabitants of India to take advantage of the opportunity. I can fully appreciate the deep wound that will be earned to every Satyagrahi by the separation of a dear comrade. The nation will certainly feel hurt to find that the one who presented it with a daily draught of liberty is no more in its midst. At a time like this Satyagrahis and others will in my opinion, demonstrate the true affection for Mr. Horniman only by remaining perfectly calm. It will be sheer thoughtlessness to break the peace. Modern civilisation challenges the ancient Satyagraha which is based upon the teaching of the ancient civilisation and if India accepts Satyagraha the superiority of the ancient civilisation will be vindicated. The world will see modern civilisation in its nakedness and there is no doubt that its votaries will retreat their steps. The following are the practical suggestions I venture to place before you: There should be no stoppage of business anywhere in Hindustan. There should be no large public meetings of protests, no processions, no violence of any kind whatsoever and every effort should be made to stop any tendency thereto. Ask Satyagrahis and the sympathisers not to lose faith in the efficiency of Satyagraha and firmly to believe that the Satyagraha pledge will be carried out to its entirety.

Official Communication.

BOMBAY, April 26.

(Delayed in Transmission).

The following has been officially communicated to the Associated Press:—The Governor of Bombay in Council with the previous sanction of the Governor General-in-Council has caused an order to be served on Mr. B. G. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" directing him to leave British India by a steamer bound for England.

LATER.—Order for leaving British India was served on Mr. Horniman by the Commissioner of Police this afternoon at his residence. He was thereupon taken to the steamer which is carrying him to England.

Order has been served on all directors of the "Bombay Chronicle" requiring them to submit for the approval of the Government every matter that might hereafter appear in the "Bombay Chronicle". The "Chronicle" cannot come out until a new declaration is made by a printer and publisher in place of Mr. Horniman.

No Fresh Disturbances.

LAHORE, April 26.

The following Press "communique" is issued by the Punjab Government: Reports from districts show that no fresh disturbances have occurred in an area. A movable column proceeding from Lyallpur has made five arrests in the village in which the canal wire was cut. It is reported that shopkeepers in Gurgaon are now laying in local supplies, to guard against the possibility of any renewal of "hartal" in Delhi.

A Muslim Manifesto.

An important manifesto has been issued by the Secretary of the Anjuman-i-Islam which has the custody of the Badshahi Mosque at Lahore. It condemns the action of those who turned a sacred place into a platform for political speeches, and while expressing regret for the misuse of the mosque in this manner, announces that steps will be taken to prevent similar action in future.

An Important Order.

SIMLA, April 26.

A "Gazette Extraordinary," dated the 25th April says:—In pursuance of section (2) of the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act, 1915, 4 of 1915, the Governor-General-in-Council is pleased to direct that the following amendment shall be made in the Defence of India (Consolidation) Rules, 1918, as subsequently amended, namely, for rule 24 of the said rules the following rules shall be substituted, namely:—(24) No person shall induce or attempt to induce any person in the service of His Majesty or of any Railway Company to disregard or fail in his duty as such servant.

False Rumours.

The following are a few of the false reports that are being vigorously spread through the Punjab in order to inflame the ignorant classes:—(1) Only four persons, viz, those who carry the bier may now attend a funeral. (2) The Government intends to take 80 per cent. of the Zemindars' grain leaving him only 20 per cent. (3) All persons conversing in groups are liable to arrest. (4) Persistent false rumours are spreading wholesale diversions of sepoy from regiment(sic). (5) At weddings the Government takes half the bride's marriage portion. (6) Rumours that the Golden Temple, Amritsar, had been seriously damaged had been widely circulated.

Papers Proscribed.

DELHI, April 26.

The local vernacular papers, the "Vijā," the "Congress" and the "Inquilab" have been served with orders of the Punjab Government prohibiting their entry into that province.

Press Act in Punjab.

LAHORE, April 26.

The Punjab Government has proscribed all copies and all reproductions of the issue dated the 12th April, 1919, of the weekly newspapers "Inquilab," published in Urdu at Delhi, under the Press Act.

Government Acknowledgment.

LAHORE, April 26.

The following Press Communique is issued by the Punjab Government:—Many instances have come to the notice of the Lieutenant Governor in which loyal Indians of all classes have rendered active assistance, often at risk to themselves, in protecting British officers, soldiers, ladies and children who were attacked or threatened by the mob at Amritsar, Kasur and elsewhere in the recent disturbance. The Government desires that all such cases should be carefully ascertained and verified from the persons concerned, so that due recognition may be shown by the Government of these

services in the cause of loyalty and humanity. Heads of departments, Commissioners and Deputy Commissioners have been instructed accordingly.

Accommodation for Troops.

In addition to the buildings already occupied by the troops in Lahore (Forma Christian College and Hostel and Government College Hostel a part of the Government Medical College has now been taken for their use.

Restriction on Hackney Carriages.

The latest orders issued under Martial Law direct, in order to lessen the chance of further loss and inconvenience to the public by reason of any "hartal" or "Sal" to ply for hire, that on or after Monday, the 28th April, 1919, no landau gharry, tonga or rum-tum shall ply for hire in the area under command unless in possession of a permit signed by the Commanding Officer or by an officer acting on his behalf, which permit will be issued on payment of Rs. 6 for first class landau, Rs. 5 for 2nd class gharry, Rs. 3-8-0 for 3rd class tonga, [a] Rs. 3 for 3rd class tonga [b] Rs. 2 for 4th class [rum-tum] and Rs. 1-8-0 for driver's permit. The driver of every such licensed vehicle shall also be in possession of a military permit to drive such vehicle, for which a charge of Rs. 3 will be made. The failure to obtain such licenses and permit will be dealt with as a breach of Martial Law.

Mischivous Students.

Order No. 27 says:—As the Officer Commanding has reason to believe from the information laid before him that a large number of students at the King Edward Medical College, Lahore, have openly given expression to seditious sentiments and cries and as he desires to limit the mischievous activities of such students, he therefore, makes the following order:—

(1) No student on the rolls of the said College at present residing in the area under my command shall leave such area without a permit signed by me or on my behalf.

(2) All students of the 1st, 2nd, 3rd and 4th years of the M. B. B. S. class of the said College now residing in the area under my command, except those as to whose loyalty I am satisfied and to whom on the recommendation of the Principal a grant exemption, will, from the promulgation of this order, report themselves to the Officer Commanding the troops at "Patiala House" daily at 7 A.M., 11 A.M., 3 P.M., 7 P.M. and remain there until the roll of such students has been called by an officer appointed by the Principal and approved by me and until they are dismissed by the Officer Commanding.

(3) The 4th year students are exempted from attendance at the 7 A.M. roll call.

(4) At 11 A.M. on Saturday, the 26th April, in lieu of the roll-call at "Patiala House," such roll-call will take place at the Fort, Lahore, and every such student in possession of a cycle will then and at that hour deliver it to the officer appointed by me, and thereafter during the continuance of Martial Law or until such time as I reverse or modify this order, any such student in such possession of a cycle shall be deemed to have contravened the Martial Law, and I warn all such students that absence from any roll-call without reasonable excuse will be severely punished.

Control of Profiteering.

The latest Martial Law, order No. 29, just issued directs that from and after 5 P. M. of the 25th April until further notice, it shall be contravention of Martial Law for any dealer in atta to (1) refuse to sell atta when required to do so, and (2) to supply less than 5½ seers per rupee, which will allow such retail dealer an excellent profit of annas 5 to 5½ per maund, or say 5 per cent. per diem on his capital involved. The current retail price for 'atta' was 5½ seers per rupee, whilst 'atta' can be purchased by retail shopkeepers at Rs 5-13-0 per maund, so that such shopkeepers were making profits of about Rs 1-7-4 per maund which is approximately equivalent to 25 per cent per diem. Disobedience to his order will result in prompt and severe punishment under Martial Law.

Punjab Government's Proclamation.

LAHORE, April 26.

(Delayed in transmission.)

The following proclamation is issued by the Lieutenant Governor of the Punjab:—In view of the persistence of false rumours as to the acts and policy of the Government spread by evil minded persons in order to create alarm and hostility to the Government among the ignorant and credulous, prompt measures must be taken by all officials of the Government and by all law abiding and respectable persons to contradict such rumours. People can be assured on the following points among others:—

(1) The Government has no intention of interfering in any way with the customs of the people as regards births, deaths, marriages or in any other respects that is in contemplation to levy any fees on these occasions.

(2) No extra taxation of any kind is proposed except an income tax on shopkeepers and traders who have made Rs. 30,000 or more in a year out of war profits. Even this extra income tax will be only temporary and for war expenses.

(3) On the other hand incomes between Rs. 1000 and Rs. 2000 have been entirely exempted from income tax this year Agricultural income is still as before exempt from all income-tax.

(4) No alteration whatever has been made in land revenue cesses or water rates.

(5) No interference whatever is intended with standing crops and with rights in land.

(6) No interference whatever has been made or proposed in existing rights of inheritance.

(7) No damage whatever has been done to the Darbar Sahib at Amritsar where prayers and ceremonies go on as usual.

(8) No alteration whatever has been made in the existing orders which allow wearing of kirpans by Sikhs.

(9) Army was enlisted for the period of war and for six months after war and to keep that promise and to release Zamindars to return to their villages troops are being demobilized as quickly as possible.

(10) The police have been given no fresh powers whatsoever.

(11) Everyone is recommended to read the Rowlatt Act and it will be seen that all rumours about it are false. Copies are being distributed in large numbers.

(12) Public meetings cannot be held without permission because of the present unrest. Those districts are Lahore, Amritsar, Jullundhur, Gujranwala, Lyallpur and Multan, but even in those districts there are no restriction on family or purely religious gatherings.

(13) Martial Law has been proclaimed in the districts of Lahore, Amritsar, Gujranwala, Gujarat and Lyallpur, where heinous offences have been committed where murders and arson have taken place and where railway and telegraph lines have been interfered with. Where Martial Law has been proclaimed restrictions have been imposed for the protection of public. Trains do not run at night and 3rd and intermediate class tickets are issued only on permit. These restrictions are only temporary and they will be removed as soon as possible and as soon as all classes of people again become law abiding and peaceful.

(14) The statement that there is any connection between martial law and Rowlett Act is absolutely false as any one can see by reading Rowlett Act.

(15) Martial Law will not be extended to any district in which there is no disorder, but if the people listen to false rumours now contradicted authoritatively and rise in rebellion and disorder they must expect to find Martial Law applied to them.

(16) People who spread or who repeat false rumours should not be listened to but should be arrested and should be made over to those in authority.

(17) People should remember how in the past and especially during the war they had been deceived by false rumours. The people of the Punjab are now learning how baseless these rumours have been. Order has been restored almost everywhere by prompt action of troops, British and Indian whom mischief makers attempted to malign and by loyal co-operation of the great mass of rural population. Existing precautions must however be retained at least till all criminals are brought to justice. For this purpose Tribunals are now sitting. The Lieutenant Governor counts on the assistance of all loyal citizens in restoring the good name of the province which had been supplied by recent events in certain districts.

(18) Finally he assures them that there had been no change whatever in the policy of the Sikar which is now and always to protect the peaceable and to punish criminals who disturb peace. All persons should therefore go about their lawful business as usual and should rest assured that they are under the protection of the King Emperor.

[Sd.] O'Dwyer.

The following Press Communique is issued by the Punjab Government reports of moveable columns show that there is evidence that official contradiction of rumours which were finding credence among rural population is having good effect and that excitement previously noted in many of the villages is decreasing.

Miss Sherwood who was assaulted in Amritsar riot of the 10th instant and whose life was then saved by some Sikhs is proceeding to England early next week. She is still in a serious condition owing to injuries inflicted on her and it has been necessary to secure special medical attendance for her on the journey.

LAHORE, April 27.

The following Press Communique is issued by the Punjab Government:—In its issue of the 15th April last a Madras paper "New India" asserted that the Punjab Government had passed an order that papers owned by Indians should publish no reports of recent disturbances unless they had been passed by Censor. The statement that this order applied only to Indian owned newspaper is altogether untrue.

Order of pre-censorship was passed on all newspapers in the provinces without distinction. Alleged discrimination has formed the subject of comment in papers published in Calcutta doubtless acting on the comments of "New India" and it is to be hoped that they will now take opportunity of informing their readers of the true facts of the case.

DELHI, April 27.

The Hon'ble Pundit Motilal Nehru of Allahabad and Dr. S. P. Shroff, a local eye specialist, have replaced two members of the non-official commission. The latter gentleman has been attending the sittings of the Commission. Pundit Motilal has not yet arrived. The Secretary to the Commission states that over fifty witnesses have been examined and the Commission expects to conclude recording evidence shortly.

A Sensational Disappearance.

TINNEVELLY, April 26.

Reports of a sensational nature have been received of the mysterious disappearance of the Karnam of Kalvai in the Srivaikuntam Taluk. It would appear that Sankaranarayana Pillay, the Karnam in question was for some years unpopular with the Maravars of the locality, owing to his strict discharge of his duties and an attempt on his life was made some time ago by the Maravars, when they carried him and the cotton which he was sleeping and maltreated him. For this outrage proceedings were taken against the Maravars by the Joint Magistrate of Tuticorin, who bound over some of them for long periods and gave the Karnam a Police escort. A few evenings ago the Karnam left Kalvai for Srivaikuntam in a bullock bandy driven by his servant and was last seen at Attichanallurparambu, the scene of many crimes. The mysterious disappearance of the Karnam, his servant and bandy for several days has created a painful sensation in the district and foul play is suspected. It is said that one of the bulls of his bandy was found straying with its car cut.

Egyptian Protectorate.

Recognised by U. S.

LONDON, April 24.

The "Times" Paris correspondent understands on excellent authority that the United States has recognised the British Protectorate in Egypt. This step may apparently be attributed to the efforts of the Egyptian Nationalists to make play with President Wilson's fourteen points against the British position in Egypt. Dr. Wilson is understood to have every sympathy with the idea of the gradual evolution of some form of representative or autonomous Government in Egypt, but recognises the great services rendered to Egypt by British administration and feel strongly that bloodshed and outrage are not methods whereby a people can prove its political maturity.

The Egyptian Question.

The French Press note the bad impression created by the Egyptian agitation at the moment when the Egyptian Nationalist Delegation disembarks in Europe.

The Peace Conference.

Terms with Germany.

LONDON, April 20.

BERLIN:—The newspapers are agitated on the subject of the peace terms and discuss the possibility of the National Assembly submitting them to a plebiscite.

The "Tageblatt" says:—If the terms are irreconcilable with President Wilson's points, counter-proposals must be made and, if the "Entente" refuse to negotiate the demands for our submission, we must refuse to sign.

"Vorwaerts" says it is unthinkable that the international conflict can be ended without negotiations.

The "Lokalanzeiger" says the "Entente's" Note does not exclude negotiations.

The "Taegliche Rundschau" urges the nation to be firm and insist on negotiation.

The "Tages Zeitung, Kreuz Zeitung" and "Germania" talk in heroic vein about refusing to sign.

Further Deliberations.

The Adriatic Question.

LONDON, April 21.

PARIS: Havas Agency states that President Wilson has decided to take no part in the discussion to-day on the Adriatic question. French diplomatic circles assume that President Wilson's motive is the fact that America has not signed the Pact of London. Whatever may be decided will have to be signed by President Wilson as the representative of the United States at the Conference.

The Rhine Frontier.

There is good reason to believe that in the peace preliminaries, mention will be made in the guarantees exchanged between Britain, France and America regarding the future security of France on the Rhine.

The League of Nations.

During the coming week the Covenant of the League of Nations has to be adopted in its final form.

The Japanese Amendment.

The Japanese amendment calling for the insertion in preamble of a clause recording the equality of Nations will certainly come up, creating a certain liveliness at the Conference at the last moment.

The 'George Washington' At Brest.

BREST, April 21st.—The liner 'George Washington' has arrived.

Anniversary of Zeebrugge.

Admiral Beatty to Visit Paris.

LONDON, April 22.

PARIS.—Admiral Sir David Beatty, with naval contingent of 160 officers and 1,000 petty officers and men is expected in Paris on Wednesday on the anniversary of the Zeebrugge victory.

French Labour.

An Eight Hour Day.

LONDON, April 19.

PARIS:—Havas Agency states that a law establishing an eight-hour working day has been passed by the Chamber of Deputies.

German Outrages.

American Women's Protest.

LONDON, April 19.

PARIS:—Havas Agency states that five million American women have joined the French women in protesting against the outrageous crimes committed by the armies of the Central Powers against women, and demanding the punishment of the guilty.

Trouble in Vienna.

Cases of Incendiarism.

LONDON, April 21.

A telegram from Vienna reports that firing has occurred between unemployed rioters and the Police. The Parliament building was subsequently set on fire, also several other places, but the flames were extinguished by nightfall and order was restored.

Count Czernin.

A Canard Refuted.

LONDON, April 21.

COPENHAGEN:—A telegram from Vienna states that Count Czernin has telegraphed from Feldkirch denying the report of his flight and subsequent arrest.

Situation in Egypt.

Indian Patrol Ambushed.

LONDON, April 23.

CAIRO, April 21st:—A communique states that an Indian patrol was ambushed on April 19th at Abutor near Tantah one being killed and four wounded, nine of assailants were killed and several were subsequently arrested.

Egyptian National Police Corps.

Formation Forbidden.

LONDON, April 21.

CAIRO APRIL 18th:—The authorities announce that anyone found wearing badges of the Association of the National Police formed under the leadership of a deputy ostensibly to preserve order will be arrested as the formation of such a corps was forbidden.

Cairo Quiet.

LONDON, April 21.

CAIRO, April 19th.—A communique states that Cairo is now quiet and that there have been no new casualties during the last three days.

Indian Camps Stoned.

Rioters Publicly Flogged.

LONDON, April 25.

CAIRO, April, 22nd:—A communique states that villagers stoned the Indian Camp near Tantah on April 20th. The village was afterwards surrounded. Six ring-leaders were arrested and 23 rioters were publicly flogged.

Bolshevik Russia and Germany.

Reported Alliance: Formal Treaty Signed.

LONDON, April 21.

The "Daily Telegraph" learns from Warsaw that a formal treaty was signed last week between Germany and the Russian Bolshevik Government under which Germans will reorganise the Russian Railways and will send a thousand military instructors for the Russian Army. Russia undertakes to send to Germany an agreed amount of provisions every year and also undertakes not to enter into negotiations with the Entente. Russia will assist Germany militarily in case of need during the next twenty years.

కృష్ణామండల సభలు.

రెండవదినము ఉదయమున సంఘసంస్కరణసభ ప్రారంభమయినది. ఉన్నత లక్ష్యసారాంశములు గాన అధ్యక్షత వహించిరి. వాత్సవర్త్యముతో వరిజమించిన సంస్కరణ సభను మామూలుగా మండలసభలో జరుపుట నిక సాజీవ్యము కలెనని చిలుకూరి వీరభద్రరావు గారిక తీర్మానమున ప్రవేశ పెట్టిరి. వాదప్రతివాదములు జరిగినతర్వాత సభ ముగియవలెనని ఉదయమునకునిలిపివేయబడెను మధ్యాహ్నము రాజకీయసభ ప్రారంభమయెను. గౌరవనీయులగు శర్యగాన రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొన్నందుకు ఈసభవారు చింతించుచున్నారని తీర్మానమునమీద అభిప్రాయభేదములు కలిగి ఈభాగమును వదిలివేయమని కొంతరు ఉంచుమని కొందరు తీవ్రచర్య జరపిరి. తుదకు ఉంచవలసినదనువారి పక్షమే గెలిచినది.

మూడవరోజున సంఘసంస్కరణసభ ఉదయము ప్రారంభమైనది. ముందునండి సంఘసంస్కరణసభ ఏకపక్షమున నడుపవలయునో ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని నిర్ణయించి వైసాల సభయందు డెల్టుట కొక కమిటీని ఏర్పరచిరి. ఈ కమిటీకి కొడాలి శివరామకృష్ణరావుగారు కార్యదర్శిగ నేమింపబడిరి. అంతట సభ ముగిసెను. మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి రాజకీయసభ ప్రారంభమయెను. అనిలి సెంటుగారియెడల నమృతముపోయినది అను తీర్మానముమీద వాదప్రతివాదములు జరిగి తుదకు తీర్మానముచక తప్పదనిరి. తక్కినతీర్మానము లన్నియు నేకగ్రీవముగనే ఆమోదించబడినవి. ఈసభకు బ్రాహ్మణులకాక వేంకటపతిరాజు, వెద్దిరాజు, నూర్య నారాయణరాజు, కె. వి. ఆర్. స్వామి, కామర వేంకటాచలపతి అయ్యగార్లు, గంపలనూడెం కుమారరాజుగారు మున్నగు బ్రాహ్మణేతరులను నచ్చియుండిరి. వర్షమునవచ్చి చితు తీర్చుకొన్నది.

ఈ మూడు రోజులు తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణ రావు పంతులుగారి గీర్వాణవిద్యాలయము కోభ గాంచినది. ఎట్లకేలకు సభ జరుపుదముగా మగిసినది. ముందుసభ నర్నాపురందీవి తాలూకాలో జరుప నాహ్వానమును నచ్చినది. వైసాలసభ నూతనవిధానములతో దివితాలూకాయందు దిగ్విజయముగా జరుగగల దని యభిలషించుచు కృష్ణామండలసభలను గూర్చిన నాయభిప్రాయముల నింతటితో విరమించితిని.

దత్తప్రతీస్థికార మహాత్మ్యము:— కీర్తికేళులయిన అనగదిలో శ్రీరాజా కొచ్చెర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణ రావు బహద్దరు బి. ఏ. జమిందార్ ఆఫ్ పోలవరం వగైరాల వారి భార్యగారు శ్రీవేంకటబుచ్చయ్యమ్మగారు భర్తగారిమరణకాసన ప్రకారముగ 16-4-19 తేదీకి సరియగు సిద్ధాధివాసు సం. చైత్ర బి ర బుధవారము పగలు 11 గంటల ర నిమిషములకు తమ సోదరుడగు గురజాడ వెంకట కొలారావు అను పిల్లవాని దత్తునిగా స్వీకరించిరి. తత్సమయమునకు కాకినాడ పురప్రముఖులు దివాన్ బహద్దరు యరసేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు రావుసాహెబు యెర్రమిల్లి వేంకటాచార్యగారు మొదలగువారును, బ్రహ్మశ్రీ బొమ్మకంటి నరసింహశాస్త్రిగారు బుచ్చ అబ్బయ్య సోమయాజులుగారు ఉప్పలూరి గణపతిశాస్త్రిగారు మొదలగువిద్వాంసులును దివాన్ బహద్దరు చిత్రపు వేంకటచలం పంతులుగారు దరణిప్రగడ శివరావుగారు పులిపాక వేంకటాద్రి పంతులుగారు మొదలగు బంధువులును దయచేసిరి. దత్తస్వీకారము తత్సహాయము మొదలగు వైదికకృత్యములు యథావిధిగ జరిపించబడినవి. రేయంబున బ్రాహ్మణులకు నిరంతరాన్నప్రధానము జరుపబడినది. అదత్తపుత్రులకు శ్రీ వేంకటబగ్నాధరావు అను తాతగారి పేరుంచబడినది. మరునాడు కాకినాడ అన్న దాసనూజము ద్వారా బీదల కన్న దాసము చేయించబడినది. అని యొకరు వ్రాయుచున్నార.

కృష్ణామండల సభలు *

(నిరుడు 27^వ సభ గంటలగుడెంట్లో 10 రోజులకు జరుగునగా జిల్లాసంఘ సంచారకార్యదర్శిగారు మాగ్రామము కచ్చి ప్రాంతము కొత్తూరుకు ఆహ్వానింపబడినది. ఈ తాలూకా ప్రమాణులగు పీడ్యులవలెనైతే సులభ ఆహ్వానపత్రము కైతొని వెళ్లిరి. గంటలగుడెంట్లో జరిగిన గ్రంథాలయ కథకు మ-రా-శ్రీ, కల్లాకడ నూర్యనారాయణరావు కలకు అగారు అధ్యక్షులుగా వచ్చినందున వారు కొత్తూరువాస్తవ్యులగుటచే నీసభను ఈసారి కొత్తూరులో జరుప నాహ్వానించుచుండిరి. ఫిబ్రవరి 20 తేదీన సంచారకార్యదర్శిగారు లిఖితపాత్రవల్ల రావుగారు మాగ్రామము దయచేసి ఆహ్వాన సంఘము నేర్పాటుచేసి యుండిరి. ఆహ్వానంఘ మేర్పడిన రోజునగాని తర్వాతగాని ఈసభలజయమునకై తోడ్పడిన వారు 66 గురు గలరు. ఇందు కథరోజున హాజరైనవారు కొంతరు. సభాపాదక కార్యదర్శులందరు దర్శనమియ్యరై నిజముగా ఈసభను జరుపవలెనని పట్టుదలగలవారు తుదకు ఇద్దరు గవ్వించిరి. అంతకు పూర్వము జరుపవలెననియు పరియోగకు క్షుప్తకర్తవీని జరుపవలెననియు అభిలాషగలిగి యుండుటచే కార్యదర్శియొక్కను హృదయములు వేరయ్యెను ఏనిమమమున కానిమమము సభజరుగునాయనినందియమే. సభ జరుగునని చెప్పవారికంటె సభకు రాకద్దరి కలుగలసిన మహా నీయులచే సభయొకటి జరుగవచ్చు నంగతి తాలూకావాసులకు తెల్లడియ్యెను. నియోగి, వైదిక బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేశ్వర కక్షలు మాన్యు గు ఎన్ని విధముల అంతరాయములు రావలెనో అన్నియు వదిలివేసి. ఆహ్వానపత్రమునకు సంతకములు చేసినవారు అనంగతియే మరచిపోయి అధ్యక్షులకొనిరి. చురాలు కనూలుచేయలేదు. అనుకొనచుండగా నీ కాలము గడచినది. ఈ నిరుత్సాహముతో పాటు పాకం చేయుట మున్నగునటుల దైవబలముచే జరుగుచుండెను. ఇట్లుండ ఏప్రిల్ 17 తేదీ వచ్చెను. వెనెడంటుగారు టంగుటూరి ప్రకాశము కుమార్తెగారు బొంబాయి వెళ్లెదమని తెలిగిం ఇచ్చిరి వారు రానిది సభయెట్లు జరుగునని కార్యదర్శిగారు సభ మే నెలలో జరుగునని వార్తాప్రకటనకు తలెత్తిరి. ఇంతలో మరొకరు 20 తేదీన ప్రారంభము కావలెననియు, పాకలు కాపాడుట కష్టమనియు వెంచి సభ మాములుప్రకారమే జరుగునని తెలుగ ఒకటిరెండొంటలు క్షుద్ధగ తెలిగ్రామమును దురిపించిరి. మొదట తెలిగ్రాం కత్రికలలో ఆనాడు వడెనుగాని రెండవవార్త సకాలమున అందకపోవుటచే నెల రోజు ఆనమానము ఆకాభంగము కలగుటకు హేతువయ్యెను. 18 తేదీ రాత్రికి రికార్డు మొ. వి తీసుకొనివచ్చుటకు బంధువు తెల్లని శివరామకృష్ణరావుగారు దయచేసి మర్నాడు అన్ని ప్రజలకులకు తెలియవార్ల నంపిరి. భోజనములకు తిమస్వంతి ఖర్చున ఏర్పాటుచేయవలెనని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు తమ పీఠిక నెక్కి ఆహ్వాన మొకండువలకు సంకయమే కలిగినది. ప్రతినిధులు ఒక్కమాత్రే 19 వ తేదీ రాత్రినుండి దిగుచుండిరి. పాకలులేయచుండెను. మేమును వర్తిం చెదనని జడిపించుచుండెను. ఆనాడు జరుగవలసిన హిందూమతసభజరుగదయ్యె. తెల్లవారెను. కాశీకష్టాల్లప్రారంభమయ్యెను. కృష్ణామండలసభ స్థిరగన్నమున ప్రారంభమయి చిరంజీవియను సంగతి స్పష్టమయ్యెను. జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. ప్రతినిధి రాని తాలూకా యేలేదు. సభ నిజపుడల చేయబడినదన్న తెలిగ్రామంబట్టి రాదగినంతమంది ప్రతినిధులు రాకున్నను ప్రమాణు తెల్లవిచ్చేసి రాజమండ్రివారు విరివిగ వచ్చి తోడ్పడిరి. కానననిర్యాణ సభాసభ్యులలో కొందా వెంకటప్పయ్యగారు, దుగ్గిరాల వేదబ్రాహ్మణగారు, వేంకటపతిరాజుగారు, ములుకుట్ల ప్రకాశరావుగారు హాజరైరి. కాని బ్రాహ్మణేశ్వర నాయకులు వెంకటరెడ్డి, వెంకటరత్నం నాయకుగార్లు రాలెరి. వారికి బ్రాహ్మణసభతో పనియేమని భావించికో మరే యుద్దేశ్యముతో వదలయ్యె. ఈనిరుత్సాహములన్నియు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు ఆకుప్రకృతిని అధ్యక్షపత్యాసముతో సమీపించి. కార్యక్రమముంతయు మాములుగా జరుగ సారంభించెను. 20 తేదీ మధ్యాహ్నం గ్రంథాలయసభ ప్రారంభమైనది. ఇది ముగియగనే రాజకీయసభ ప్రారంభమై 6 గంటలవరకు జరిగెను. పరిభ్రమదినవర్య యాపత్రికయందిదివరకే ప్రకటితమయ్యెను. రాజకీయసభ కాగానే హిందూమతసభ జరిగినది. అఖిల తీర్మానమును పంచములినయములో దర్శనస్పర్శలయందు అటంకములు గలిగింపరాదను తీర్మానసంబంధమున తీవ్రచర్చజరిగి తుదకు ఎక్కువమందిచే ఆశ్చర్యమయ్యెను. ఇంతటితో ఒకదినము గడచిపోయెను.

బొంబాయి యంత్రకాలాధికారుల సంఘము.

ప్రత్యేక అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—ఇదికంట అధ్యక్షుడుగా నుండిన సి. ఎన్. వాడియాగారు తమ అధ్యక్షతనది విరామ కాలమున గతవత్సర చర్యను విమర్శించుచు తమ ఉపన్యాసమును చెప్పిరి. వారు ప్రభుత్వమున యుద్ధవిరామ స్థితులను గూర్చి వివరించి హిందూజాతి పాశ్చాత్యకాభివృద్ధినిమయ సంఘమును గూర్చి చెప్పుచు హిందూజాతిభివృద్ధికి సర్వ దేశమునకు ప్రైమరీ విద్యయు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును అత్యంతవలసదలం చెప్పి హిందూజాతి భావిచర్య ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునై నాధారపడి యుండవలెనా అక్కరలేదా అను విషయమును ముందు యోచించి తరువాత సంఘమువారు తమవిచారణ జరిగించియుండినవో వారి రిపోర్టు వేదవిధముగా నుండునని వాదించిరి. నూతనపాశ్చాత్యకామికాభియోగటి యేర్పాటుపడి ఆది హిందూజాతిప్రభుత్వముతో గలసేయుండవలెనా. వ్యాపారకాఖయే యానూతనకాఖకు మార్గదర్శయ్యె యుండవలెనో పాశ్చాత్యకామికామయసంఘము అవసరము కాకయే యుండవలెనా. వ్యాపారకాఖయందు గలదోషములను వారువారు వివరించి వ్యాపారకత్రివార్లయందు గలగుచున్న ఆలస్యమునుగూర్చి తీవ్రముగ విమర్శించి సామ్రాజ్య పాశ్చాత్యకాభివృద్ధికాఖవారు కేవలము వైచారణకు గలిగియుండి స్థానిక పాశ్చాత్యకామికామయములు రాష్ట్రీయకాఖలకైంద నుండునట్లు చేయుట మంచిదనిచెప్పిరి. కాఖయందు యంతయు నియమింపబడవలెను. అనంతరము వారు అధికలాభమునై పశువులను గూర్చి సుకువును ఆవి అతికఠినములని చెప్పి అందులకు గల కారణములను విశదీకరించిరి.

అనంతరము వారు ప్రత్రింగ్రామ్యలకమిటివయమున గూర్చి తెలిపి వ్యాపారుల పోటీలు లేకుండెనని చెప్పి త్వలో బొంబాయి లోకమునకంతటికిని ప్రధానమున ప్రత్రివ్యాపార స్థానముగా నుండగలుగునని నడిచిరి. పిమ్మట వారు జపాను నుండి వచ్చుదిగువతులు వృద్ధియగుటకు చై వాకు నూలు ఎగు మతిగల్గుటనుగూర్చి తెలిపి చీవాట నూలు ఎగుమతి చేయుటకు వృద్ధిచేయుటకు వ్యాపారులు స్వంతిస్తీసురులు లేనిలోపము లేకుండచేసికొనవలెననిచెప్పి హిందూజాతిప్రభుత్వ వ్యాపారము నకును, జపానుదేశపు కట్టలవ్యాపారమునకును గలగుచున్న పోటీని గూర్చి వివరించిరి. పిమ్మట వారు సమైక్యత్వలనుగూర్చి తెలిపి వానిని కఠినమౌచుటయందు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు చూపిన దీర్ఘయోచనాకక్షిని ప్రశంసించిరి.

తరువాత వారు యంత్రములందు పనిచేయు పనివారలకు గృహవసతులను ఒకగవలసిన అవసరమును తెలిపి వారికి గృహములన్ని వారివిడ్డలకు విద్యుచ్ఛక్తిని పనియందు సౌకర్యముల నేర్పబడినవో జనివాసికి యంత్రాలయ్యాధిపతులకును స్నేహవాత్సల్యము యుండునని నడిచిరి. ఇందుకుగాను ప్రభుత్వమువారు కొంతభూమినిసేసి అందు గృహములను గట్టించవలెననియు పురపాలకసంఘమువారు 15 సం॥ముల వరకు ఉచితముగా వస్తులులేకుండ నీటిని ఈగృహములకు నూడ ఇప్పించవలెననియు, యంత్రాలయ్యాధికారులు జనివారిలో చాలమంది కైనను ఒక్కొక్కని కొక్కొక్కరూపాయవంతున నెలనెలకిచ్చి తోడ్పడవలెననియు చెప్పిరి.

పిమ్మట వాడియాగారు జీతములనుగూర్చియు ఇతర విషయములనుగూర్చియు కొంతకది మాచ్చుటించిరి. వారివెడక వెస్టిహంటుగారును ఎన్. ఎన్. వాడియాగారు నుపన్యసించి హిందూజాతిమున పండు ప్రత్తి సంతటిని హిందూజాతిమున బట్టగా తయారు చేయుస్థితికి మన మెదురుచూచుచు సాధింపవలెనని చెప్పిరి.

గంం ఏజెంట్లు కావలెను.

యా దిగువ ప్రమొదలిన కంపెనీలో పనులుచేయుటకు రూ. 30 మొదలు రూ. 50 జీతముతో అన్ని జిల్లాలులోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్కి బిల్డర్స్, 12-4-1919 లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558) కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు.

సుందరమయిన కాలెండరు.

1919 నం॥ ఆ నేకరంగులచే చిత్రచిత్రముగ ముద్రించబడినది. అయిపోవుచున్నది. త్వరపడుడు. 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-5-0, 3-కి 0-8-0, 6-కి 0-14-0, 12-కి 1-8-0. పోస్టేజీ వేరు. 8 రూ॥ మా మంజూరి సీరామాత్రం తీసినవారికి 1టి ఇనాం. పి. సి. పి. అండుకో, హిందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

నెల్లూరు పెన్నలో ప్రతిసంవత్సరము నీళ్లు తగ్గిపోయిన వెంటనే అనగా జనవరినెలలోనే అనకట్టమీద బండ్లువై రాలు నడచుకొరకై డి. పి. డబ్బువారు రోడ్డువేయ ప్రారంభించి ఫిబ్రవరి 1 లేక 15 తేదీలలోగా బండ్లను అనకట్టమీద వదలువాడుక కలదు. ఇదివరలో నండిన యొగి మోగిటివు ఇంజనీర్లు మ-రా-గా-శ్రీ ఆర్. ఏ. శ్రీనివాస స్వామిగార్లవారు, ఆరోగ్యస్వామి మొదలారిగారు డి. ఛాజల్ తొరవారు పిర్ల వాయాములలో వారు జమలయొక్క రహదారి కట్టములను గుర్తెగి ఫిబ్రవరి ఆరంభములోనే రోడ్డును తీర్మానముగావేసి బండ్లను వదలుచుండిరి. మరి యు. డి. చాజల్ తొరవారి నాయాములోబండ్లు వదలగూడని ప్రమామాపుస్థితిలో తప్ప ముమారు క్కీ అడుగునీళ్లుకు హెచ్చులేకుండ అనకట్టమీద పారునపుడు కూడ జమలసౌకర్యముకొరకై రహదారిని నిలువగూడదను మద్దేశ్యముతో అనకట్టమీద బడ్డకుదదలుచు చచ్చిరి. ఈ సంవత్సరము ఏ ప్రల్ నెలొఖరు సమీపించి నప్పటికిని అనకట్టమీదరోడ్డు ముగింపుకాలేదు. ఇప్పుడు రోడ్డుపని జరిగెడి స్థితిలో మేనెల 15 తేదీలోగా రోడ్డు ముగియు నటుల కనపడలేదు. బండ్లుండుచుంకై అనకట్ట మెయికో గోడక్రిందిభాగమున అనగా అనకట్టమీద యినుకవరచి వాని మీద బండ్లను వదలుచున్నాడు అనకట్ట పడకమీద పరచిన తెల్లరాళ్లు హెచ్చుతక్కువలుగా నుండుటచేత ముఖ్యముగా వడ్డుతోలు బరువుబండ్లు ఆగతువలలో బడి దిను 1 కి ముమారు 4-5 బండ్లకు ఇరుసులు విరిగి బండ్లనాండ్లు కుయ్యో ముక్రొఅని యేడ్చుచున్నారు. ఇట్లు ఆకస్మాత్తుగా ఇరుసువిరిగి పడుటవల్ల కతువులకును బండ్లనాండ్లకును ప్రాణాపాయము కూడ కలగవచ్చును. ఈ సంవత్సరము కలిగిన విశేషభాగ్యపు గిరాకినిబట్టి పెన్ననది వడదుట నంగం ప్రాజెక్టు గ్రామాదుల నుండి వివరితముగా భాగ్యము బండ్లమీద నెల్లూరికి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి పెన్ననది అనకట్టమీద ముమూలకంటె అధికముగా రోజు 1 కి 1000 వడ్డంబండ్లు నడచుచున్నది. ఇటువంటి సమయములో రోడ్డును త్వరగా ముగింపుచేసి జమలకు సౌకర్యము కలగజేయుటకు బదులుగా డి. పి. డబ్బువారు జమలను చాల ఇబ్బందుల పెట్టుచున్నారు. ఈ వడ్డబండ్లున్న యింకా యితర బరువుబండ్లున్న అనకట్టమీద యిక్కడు గతువలలో నడచునప్పుడు బండ్లనాండ్లు వకు బాధలు చెప్ప నలవికాదు. ఇదిగాక అనకట్టమీద వారికి వడ్డములో నుండకవలను కొట్టి అందువల్ల నడచు జమలకు కాళ్లలో ముండ్లు గ్రుచ్చుకొని అవస్థపడుటయే గాక కొంతమంది రాత్రులయందు ఆ నుండకవలలో వడి ఒంటికింద గాయములు తగిలి బాధపడుచున్నారు. ఈ జమలయొక్క ఘోషను విచారించు నధికారులు ఎవ్వరును కనబడలేదా? —యీమని నుందర రాయయ్యగారు.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బో బ్రదర్లు
12 కెన్నెడెన్ లేన్, ఎస్కూర్, మద్రాసు.
ఈ రణవైద్యులు ఏ కారణము చేతనైన పండ్లను వెకిలేయవలసి యుండిన నెప్పిలేకుండ పీకివేయుదురు. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పండ్లను బంగారుచేత మాయముట, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాత్మప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీ కి చికిత్స చేయు మందులు వచ్చియున్నాము. పంటిని తీయునప్పుడు నొప్పిలేకనే తీసుబడును.

తల్లిని ప్రతిదినమును పూజింపుడు !!! “భారతమాత చిత్ర పటము”

ఈపటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, దుర్గ, రూపములొకటియై భారతమాతయొక్క స్వరూపమును స్పష్టముగా వ్రాయబడినది. జనయొక్క నాలుగుమాస్తములను, అస్పృశ్యత, భ్రాస, ధర్మములను ప్రపంచమున కొనంగుచు, హైందవవాతీయ పతాకమును బూసయియున్నది. పటము 15+20 అంగుళముల పైబలా 99రంగులతో, మంచి కాగితముమీద ముద్రించబడినది. థిర్తీలో సమావేశమైన గడచిన శాతీయమహాసభయందు 4 వేల ప్రతు లమ్మడైనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులుమాత్రమే గలవు. వీటిని ఏక మొత్తముగాగాని, తదవకు 100 ప్రతులకు తక్కువలేకుండాగాని కొని, గ్రామముల వెంట నమ్మకొనవారికి, కులభ్రమణియు, పనిత్రిమణియు, మంచియొగ్గమైన వ్యాపారము. అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కియ్యబడును. చిల్లరనెల ప్రతి 1 కి 8 అణాలు. పోస్టుఖర్చుకొనవారే భరించవలెను. కాంపిల్ కాపీలు ఉచితముగా బంతుబడవు. తక్షణమే క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. (1558) పింగళి వెంకయ్య, మచిలీపట్టణము.

వల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమోషధము.

తలనొప్పులమాన్వయము. వాయువుపట్టబాపున. పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పొట్టును బోగొట్టును. ఇది యిది యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సంతోషింపవలసింది. వనమాలికలచే హిందూజాతీయముల తయారు చేయబడు నుంచియందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొట్టగొట్ట వారిచే నేలకువేలు యోగ్యతా శత్రువులు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుము.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగు, దురద, ఉంగరములవంటివల్లు, గుణిశారులు, పెండ్లుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడనందు చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మోహనీ తైలము

శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుటకు యోగ్యమైనది. రేతులములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

చింతనెప్పులకు దివ్యవర్ణము; కుబాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతం జనము దీపో,

109, ప్రెసిడెంట్, భాద్ర, బొంబాయి. 6, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మార్కుల సిగరెట్లు అందజేసేవన ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నవి. అందరికి సరిపడునట్లు వెలుగు నియమించబడినవి. నేలు పదార్థములు మిశ్రమముచేసి వెలుపలదేదని పూచీగా చేపుగలము.

ప్యాకెట్టు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రూ. 4-12-0.

అడక త్రి మార్కు గలది రూ 3-14-0.

పాస్తేజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధరలు మతే ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. (1555)

పోస్టుబాక్సు నెం 87
నెంబోల్లెన బీచ్,
మదరాసు.

సోల్ ఏజంట్లు:

స్వామి అండుకో,

మోహనీ తైలము:— శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండ్లుకలు రాలకుండును. పెండ్లుకలు నునుపుజేయును. కుబాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
చర్మరోగముల దీపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మోసపోకుడు

తున్నపట్టనీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అన్ని తున్నపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ ఫోల్ట్యాషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును ముగ్గునిసివలువారు వల్లికు పర్చునారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజంట్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

క్రొత్త కొమ్పొజుకో గోరునెప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వోనుభవమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యవ్యాధులను కలుగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ యర్హత్యుద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగ నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మే మే భరించి పంపెదము. పంటనే వ్రాయకొరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిరేంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభ సిగ్నా జోష ధారణం, 157, బ్రాడ్వే, చంద్రాన్

పుస్తక లెక్క పేసాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు యు 8-8-0. స్వాక్ యు 7, వాటర్ మెక్ యు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సెప్టికే సెల్ ఫిల్లింగ్) యు 10-8-0, నెహ్రూ 210 యు 4 అర్థాంగ్లా యు 2-1-20 1514) గిరిబద్రు, వైద్యసర్వోత్తమశిక్షణ, మద్రాసు.

పౌత్యపు వేంకటాచలవర్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్యోపశమము ప్లేగు రోగులకు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోధకతలు కలుగును. ఒక యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తయారయ్య నుండేదని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వర్ణించి తేదని తామ సంతోషముగ బల్కుగలము. సువర్ణము, మూడేరి శాల్మక పర్వములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పక నుణచును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594)

2. శ్రీనివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డకును, నుదుల నొప్పి పొవుటకును మంచియందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. వైశ్యాక రాసము:—దీనిని నేవించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అక్షిర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. బాలముఖోదము:—విడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అక్షిర్ణ భేది, కృత్తవ్యము, కడు పుష్టియుండును. ఆకలిలేదనినట మొదలగునవి గుణములు విడ్డలు పుష్టిగలవారకును. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం

5. లోహముపారక నూరిమాత్రము:—విడ్డలకు గుణము ముదిరినవారికి, బాలింతకును ఉత్తమ గుణకారి. మందము, పడికేము, దగ్గు, అక్షిర్ణము, కీర వాతం, పార్శ్వనాయువు, మలబద్ధం, ప్వరం, చర్మిచ్చుము, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

260 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
రసాను కర్పతో 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి వౌషధముతో కూడ ఆనానాము తెనుగున వంతెనమును, శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.